

Finanšu ministrija

MAKROEKONOMISKO RĀDĪTĀJU PROGNOZES, VISPĀRĒJĀS VALDĪBAS BUDŽETA BILANCE UN PARĀDS 2021.-2024.gadam

2021.gada 24.augusts

Finanšu ministrija

MAKROEKONOMISKO RĀDĪTĀJU PROGNOZES 2021.-2024.GADAM

Finanšu ministrija

Ārējās vides ekonomiskās izaugsmes prognozes turpina uzlaboties

Valsts	Īpatsvars kopējā preču eksportā 2020.g.	Reālais IKP, pieauguma temps %. EK prognoze, 2021.g. maijs			Prognožu izmaiņas, salīdzinot ar EK 2021.g. februāra prognozēm, procentpunkti			Reālais IKP, pieauguma temps %. EK prognoze, 2021.g. 7.jūlijs		Prognožu izmaiņas, salīdzinot ar EK 2021.g. maija prognozēm, procentpunkti	
		2020 F	2021 P	2022 P	2020	2021	2022	2021 P	2022 P	2021	2022
LT – Lietuva	16,4%	-0,9	2,9	3,9	0,0	0,7	0,8	3,8	3,9	0,9	0,0
EE – Igaunija	11,7%	-2,9	2,8	5,0	0,0	0,2	1,2	4,9	3,8	2,1	-1,2
RU - Krievija*	8,5%	-3,1	3,8	3,8	0,5	0,8	-0,1	4,4	3,1	0,6	-0,7
DE – Vācija	7,3%	-4,9	3,4	4,1	0,1	0,2	1,0	3,6	4,6	0,2	0,5
SE – Zviedrija	5,7%	-2,8	4,4	3,3	0,1	1,7	-0,7	4,6	3,6	0,2	0,3
UK- Apvienotā Karaliste*	5,7%	-9,9	5,3	5,1	0,1	0,8	0,1	7,0	4,8	1,7	-0,3
DK – Dānija	4,6%	-2,7	2,9	3,5	0,8	0,0	-0,1	3,0	3,4	0,1	-0,1
PL – Polija	3,7%	-2,7	4,0	5,4	0,1	0,9	0,3	4,8	5,2	0,8	-0,2
NL – Nīderlande	3,1%	-3,7	2,3	3,6	0,4	0,5	0,6	3,3	3,3	1,0	-0,3
FI – Somija	2,7%	-2,8	2,7	2,8	0,3	-0,1	0,8	2,7	2,9	0,0	0,1
Kopā vidēji svērtais	69,3%	-3,2	3,4	4,1	0,2	0,6	0,5	4,3	3,9	0,9	-0,2
Eiro zona	49,6%	-6,6	4,3	4,4	1,2	0,1	1,4	4,8	4,5	0,5	0,1
ES-27	66,0%	-6,1	4,2	4,4	1,3	0,1	1,4	4,8	4,5	0,6	0,1
Pasaule*		-3,3	6,0	4,4	0,2	0,5	0,2	6,0	4,9	0,0	0,5

Datu avots: EK 2021.gada februāra un maija prognozes

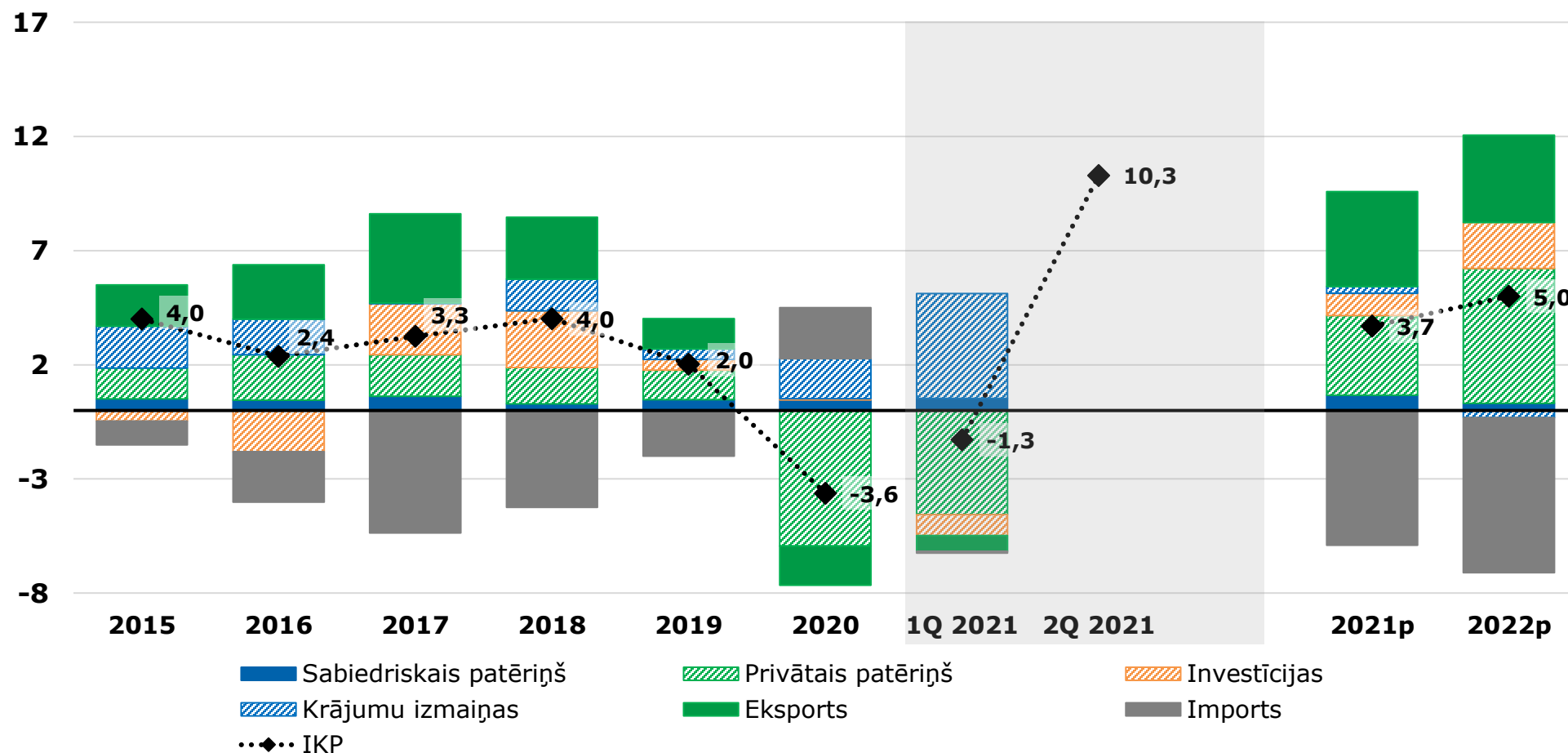
*SVF 2021.gada aprīļa un jūlija prognozes

Finanšu ministrija

Pateicoties augstai izaugsmei 2.ceturksnī, IKP pirmajā pusgadā pieauga par 4,5%

Devums IKP pieaugumā, izlietojuma puses komponentes, procentpunkti

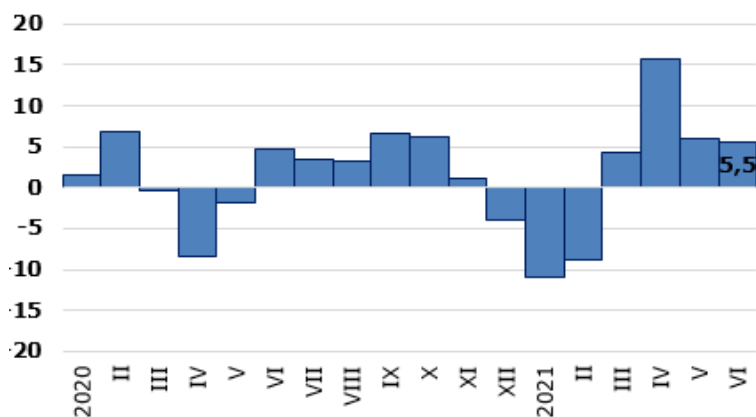

Finanšu ministrija

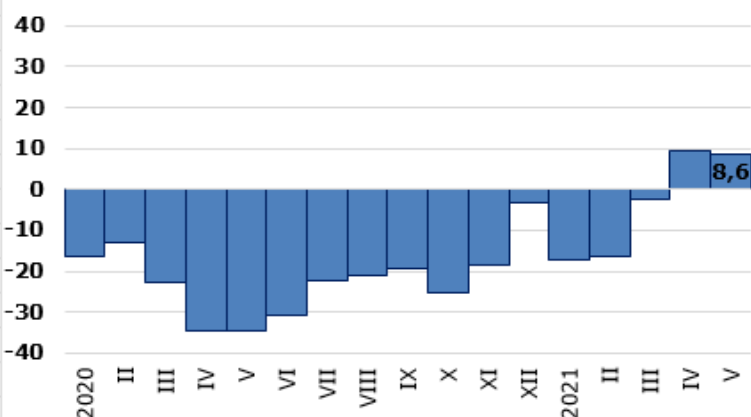
Covid krīzē cietušās pakalpojumu nozares pakāpeniski sāk atjaunot darbības apjomus...

Pakalpojumu nozaru produkcijas apjoma pārmaiņas, % pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi

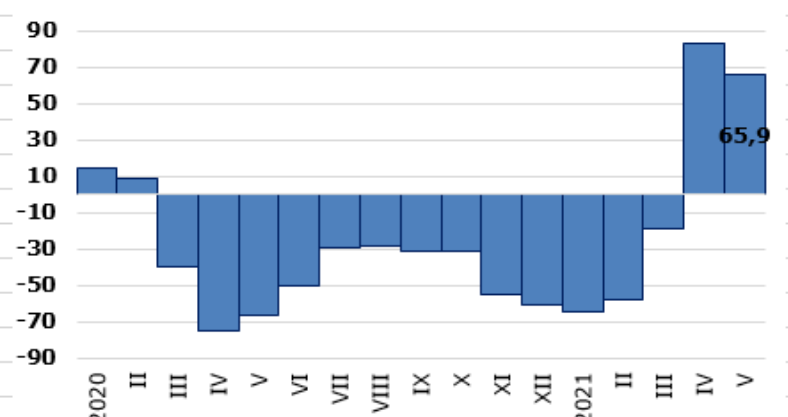
Mazumtirdzniecības apgrozījums

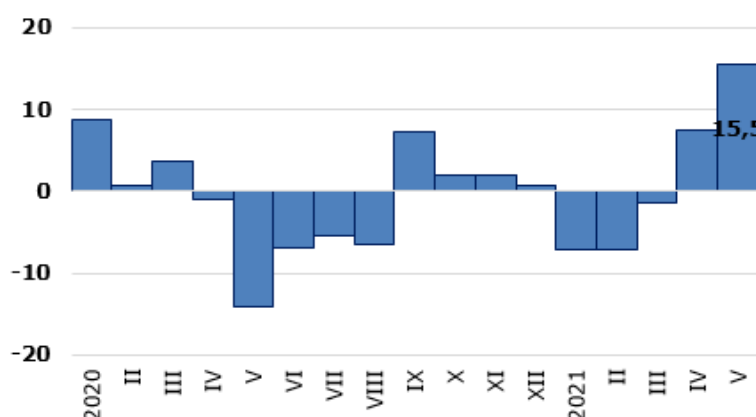
Transports un uzglabāšana

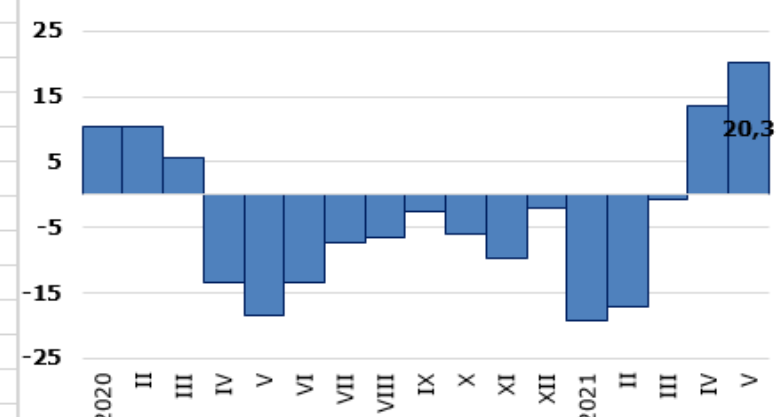
Izmitināšana un ēdināšana

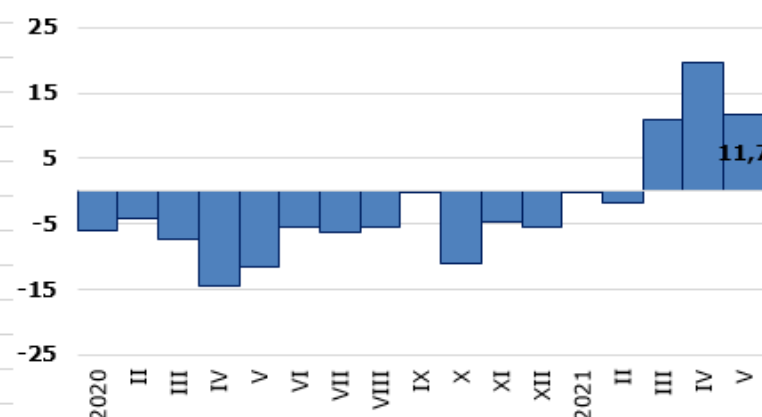
Profesionālie pakalpojumi (M)

Administratīvie pakalpojumi (N)

IKT pakalpojumi

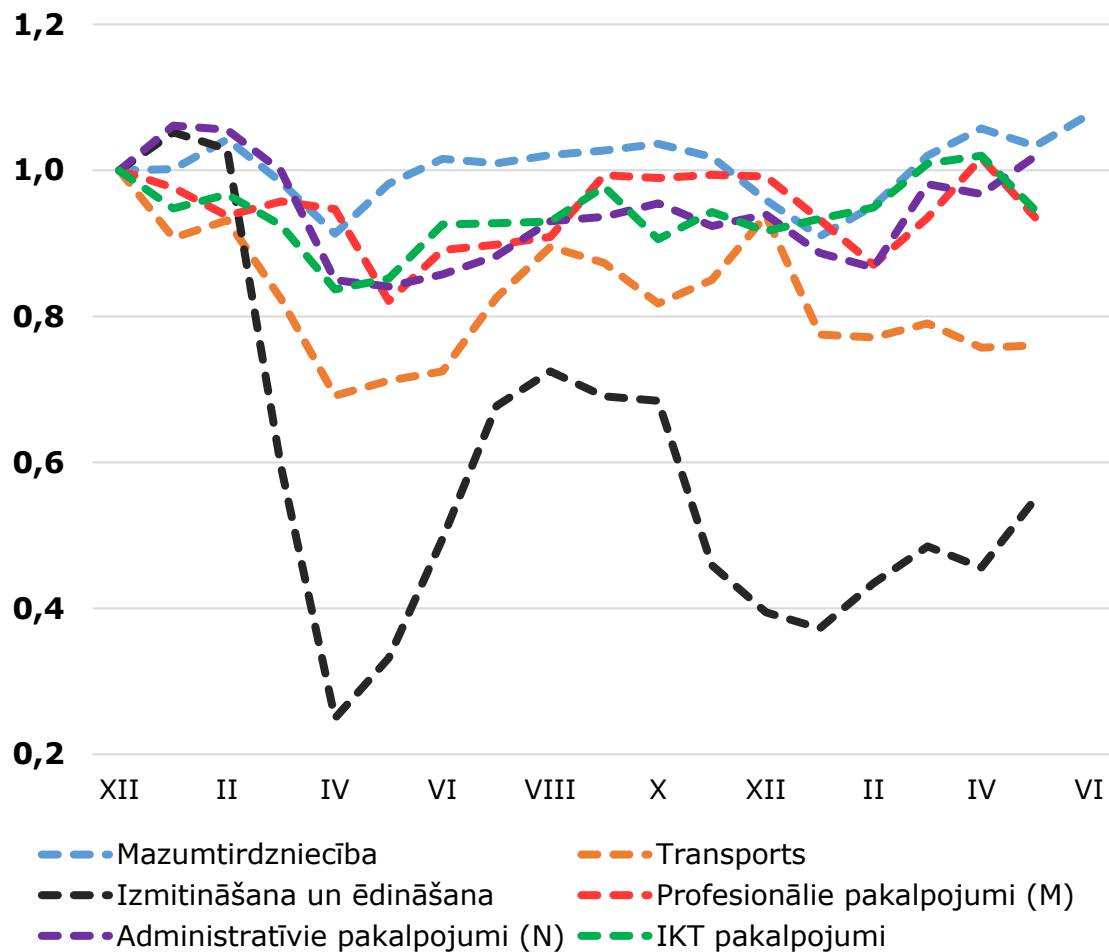

Finanšu ministrija

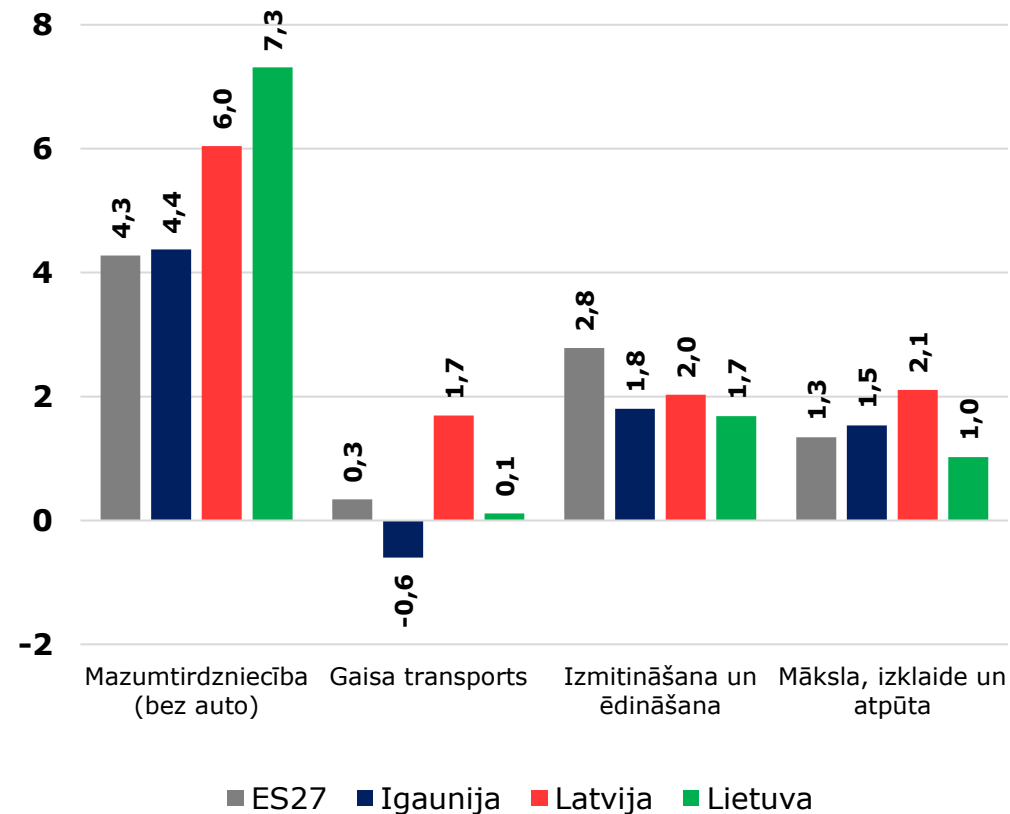
...tomēr joprojām atpaliek no pirmskrīzes līmeņa, īpaši izmitināšana un ēdināšana, kā arī transports

Pakalpojumu nozaru produkcijas apjoms, sezonāli izlīdzināti, 2019.gada decembris = 1

Datu avots: CSP, Eurostat

Covid krīzes smagāk skarto nozaru īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā, %, 2018.gads

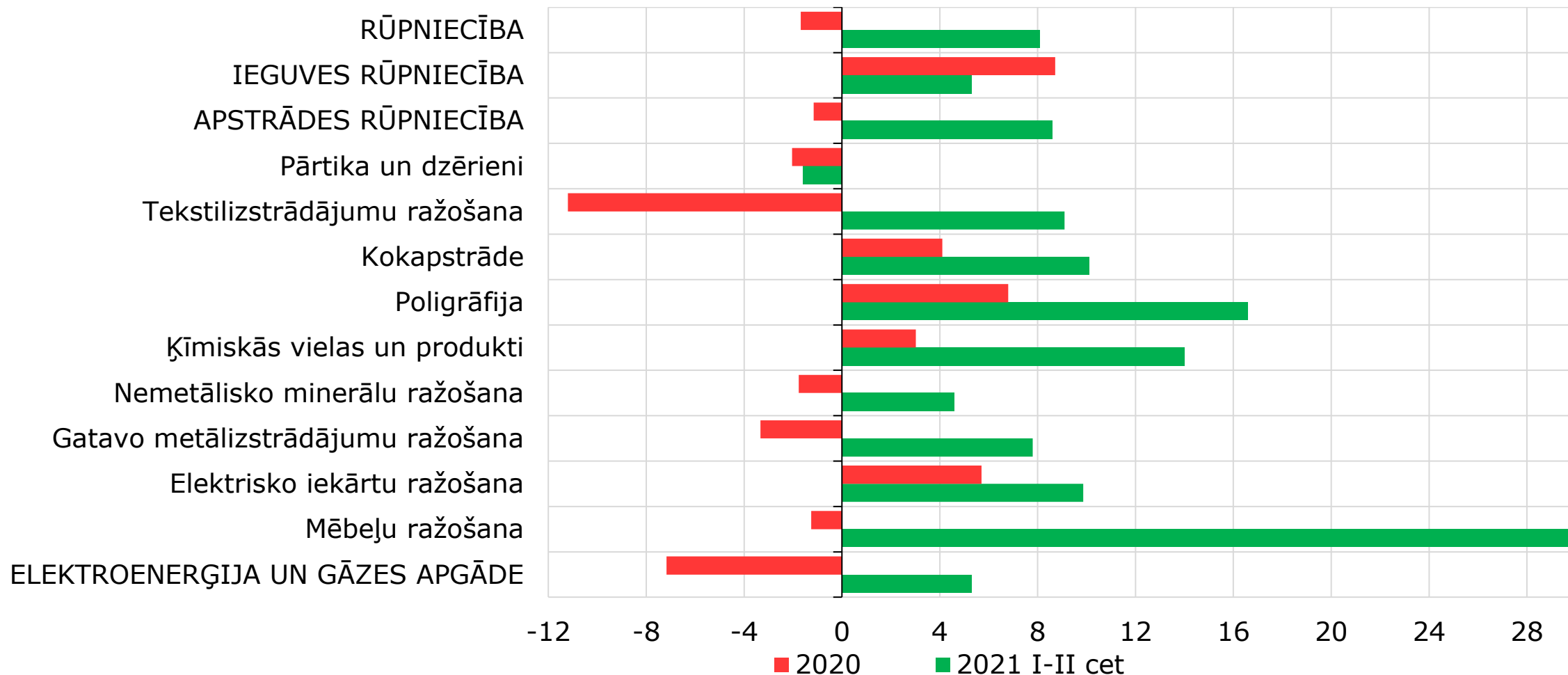

Finanšu ministrija

Latvijas rūpniecības izaugsmei augšupejoša tendence

Rūpniecības apjoma izmaiņas 2021.gada pirmajā pusē un 2020.gadā, %, g/g
salīdzināmās cenās, kalendāri izlīdzināti dati

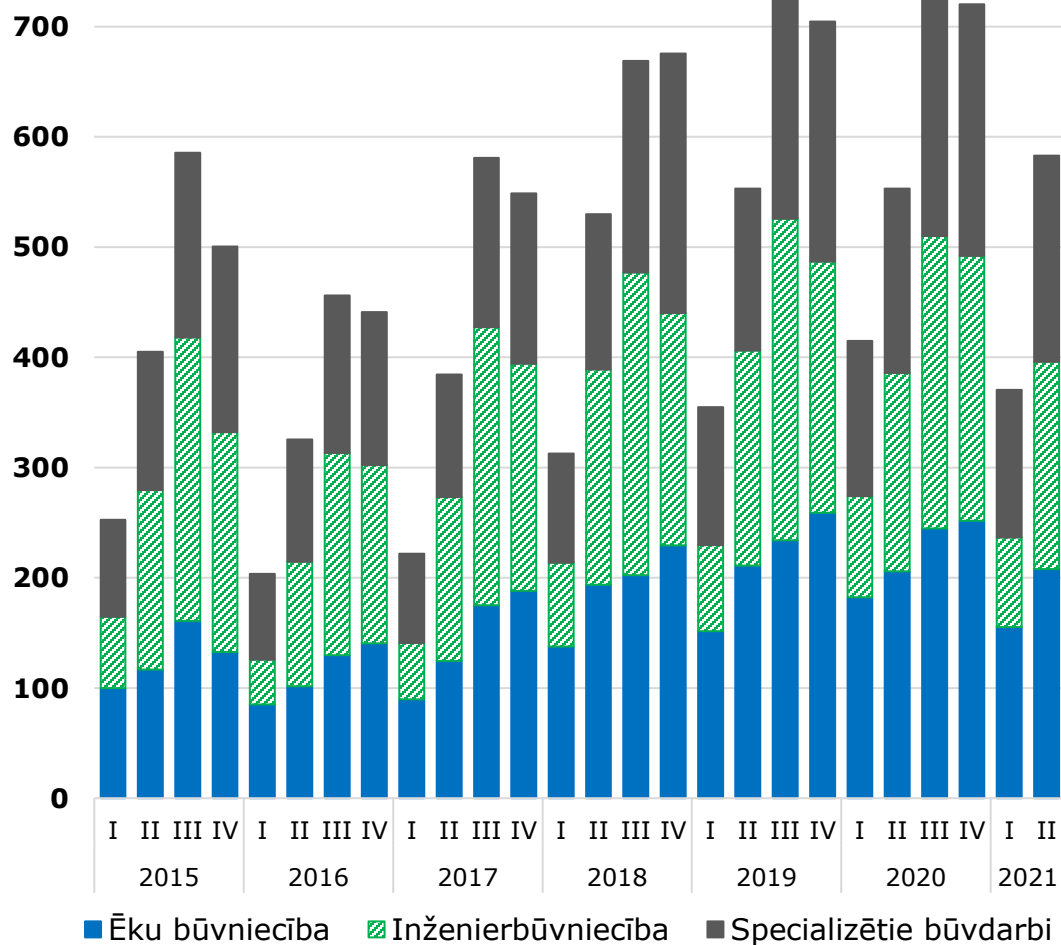
Datu avots: CSP

Finanšu ministrija

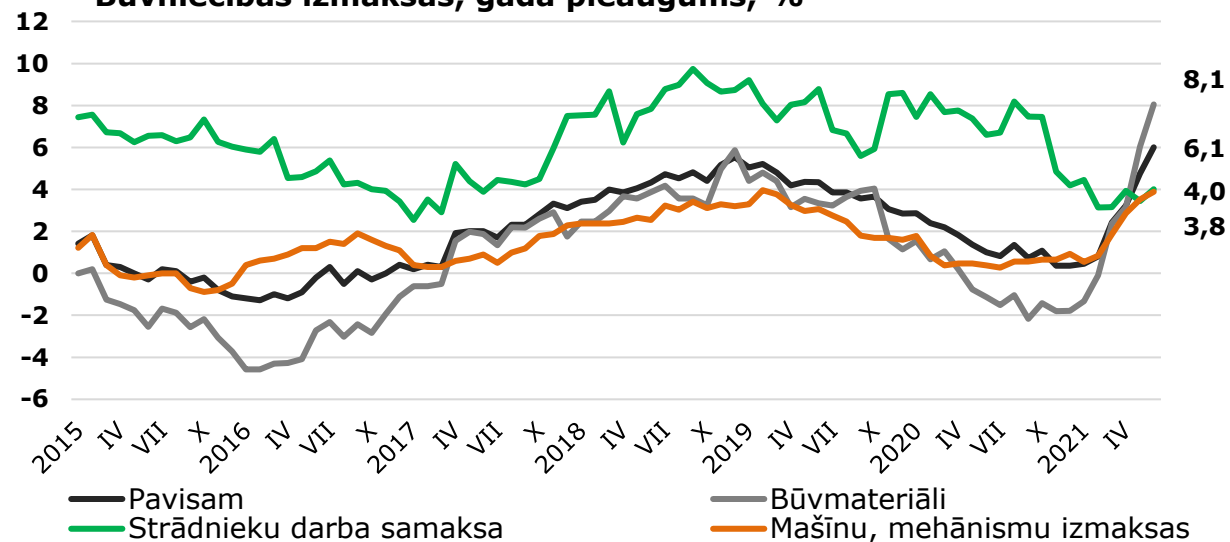
Būvniecība atgriežas pirmskrīzes līmenī, strauji pieaug būvniecības izmaksas

Būvniecības nozares izlaide, fakt. cenas, milj. eiro

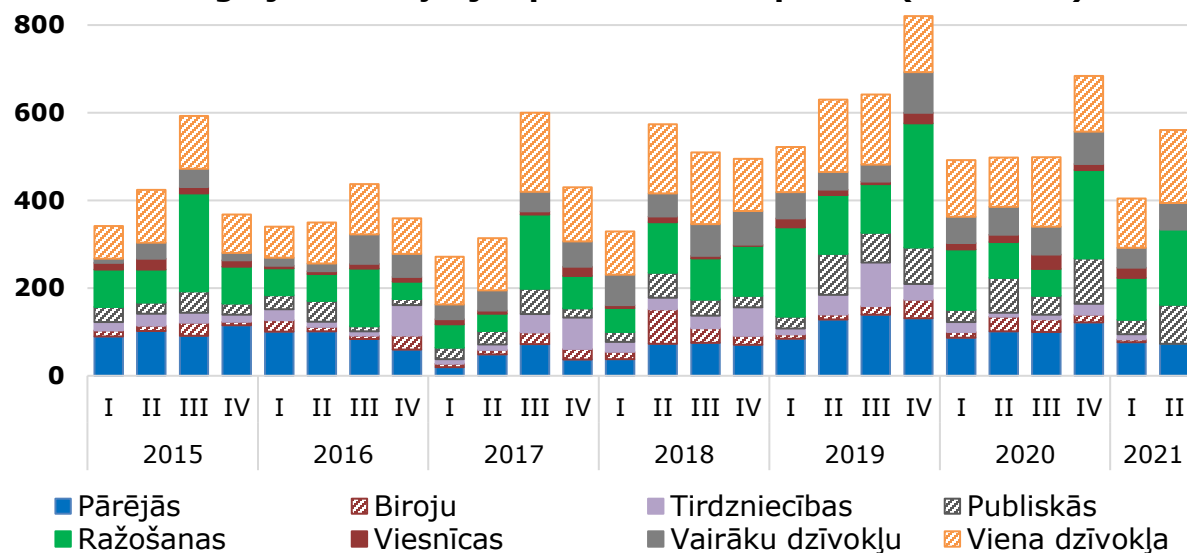

Datu avots: CSP

Būvniecības izmaksas, gada pieaugums, %

Izsniegtajās būvatļaujās paredzētā ēku platība (tūkst. m²)

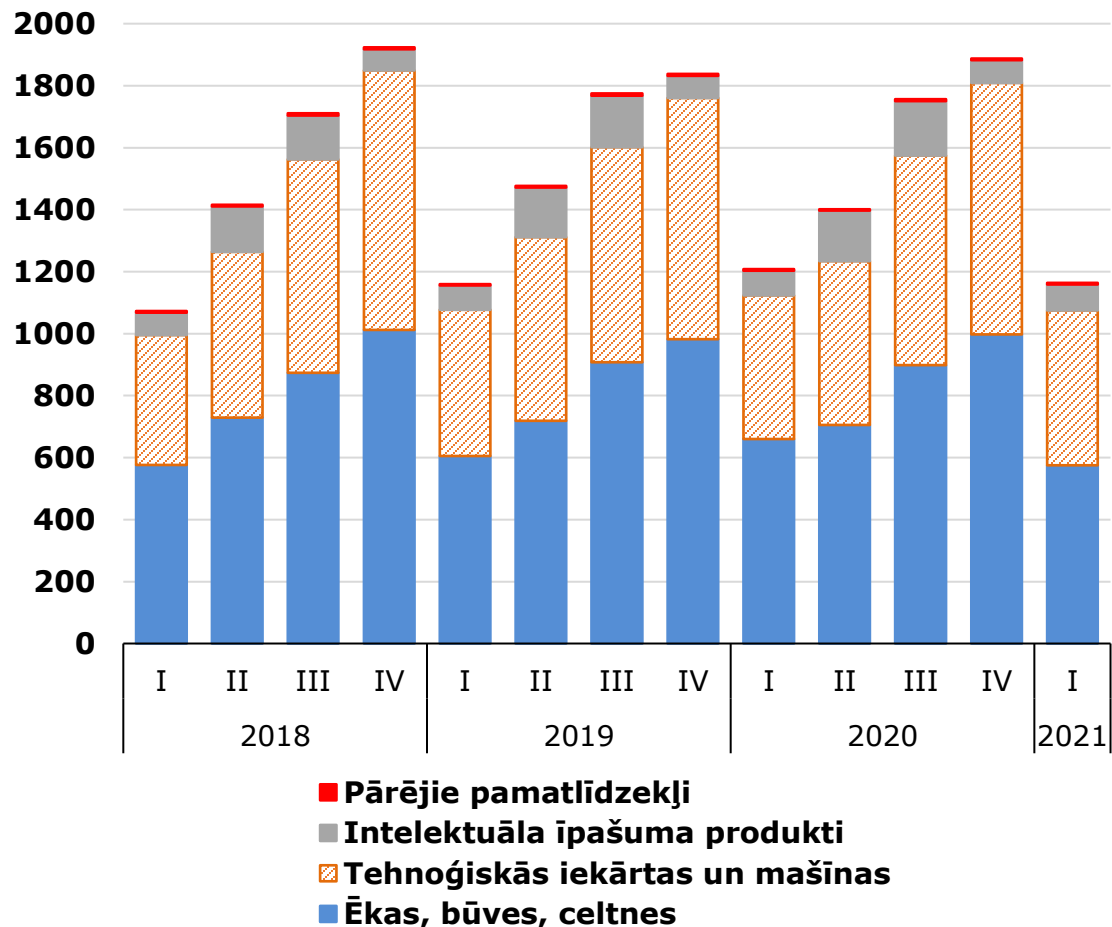

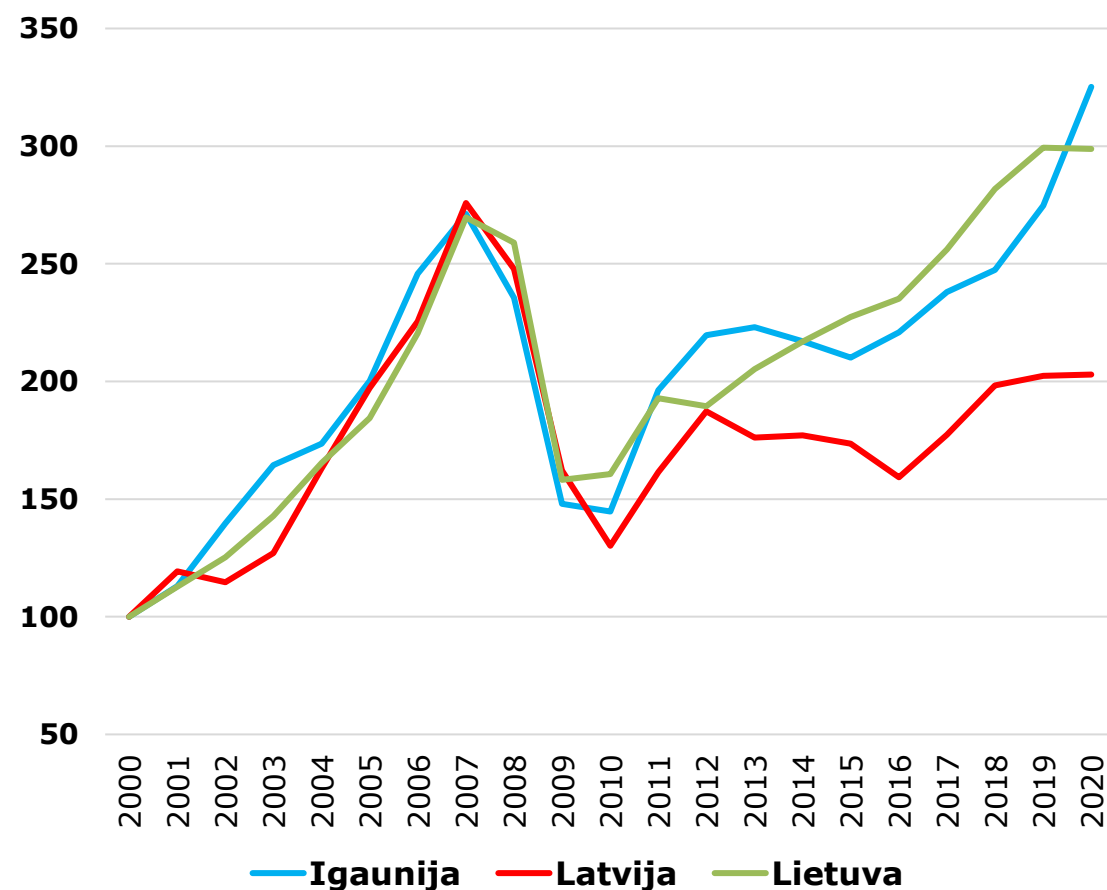
Finanšu ministrija

Ja 2020.gadā investīciju apjoms nedaudz palielinājās (+0,2%), tad šī gada pirmajā ceturksnī vājā būvniecības izaugsme negatīvi ietekmēja investīciju apjomu (-4,5% g/g)

Bruto kapitālieguldījumi pa darbības veidiem, milj. euro (sal. cenās)

Bruto kapitālieguldījumu indekss (2000=100, sal. cenās)

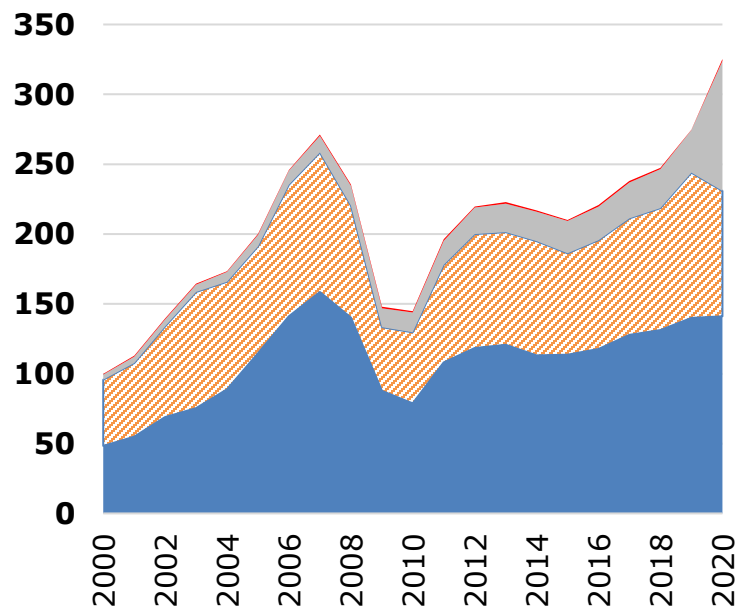

Finanšu ministrija

Latvijā atpaliek investīcijas tehnoloģiskajās iekārtās un intelektuālā īpašumā

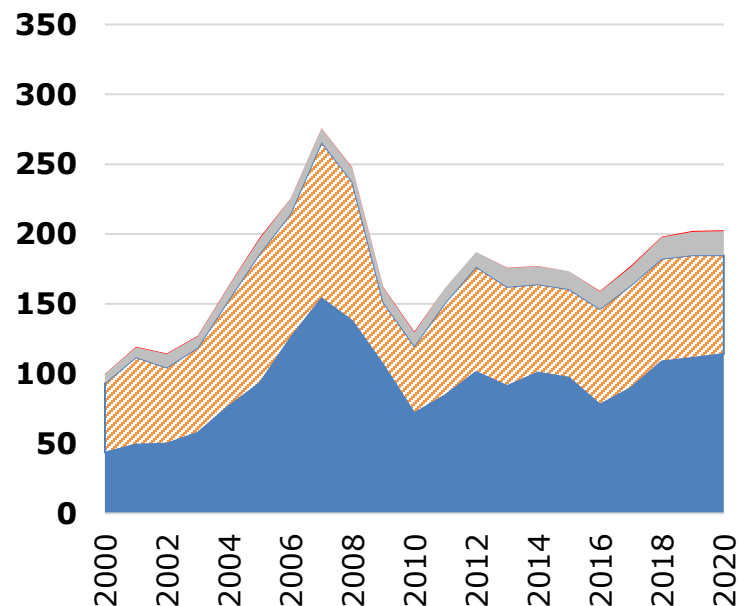
Uzkrātās investīcijas Baltijas valstīs pa veidiem, 2000=100

Igaunija

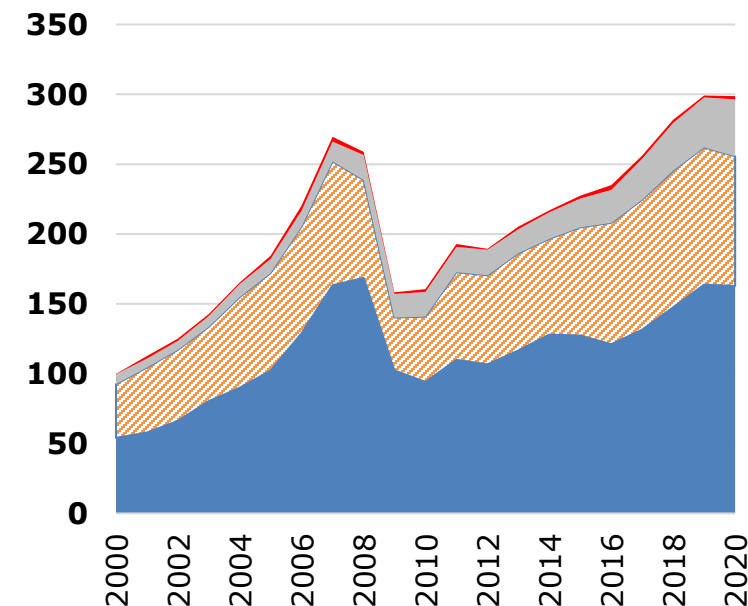
- Pārējie pamatlīdzekļi
- Intelektuāla īpašuma produkti
- Tehniskās iekārtas un mašīnas
- Ēkas, būves, celtnes

Latvija

- Pārējie pamatlīdzekļi
- Intelektuāla īpašuma produkti
- Tehniskās iekārtas un mašīnas
- Ēkas, būves, celtnes

Lietuva

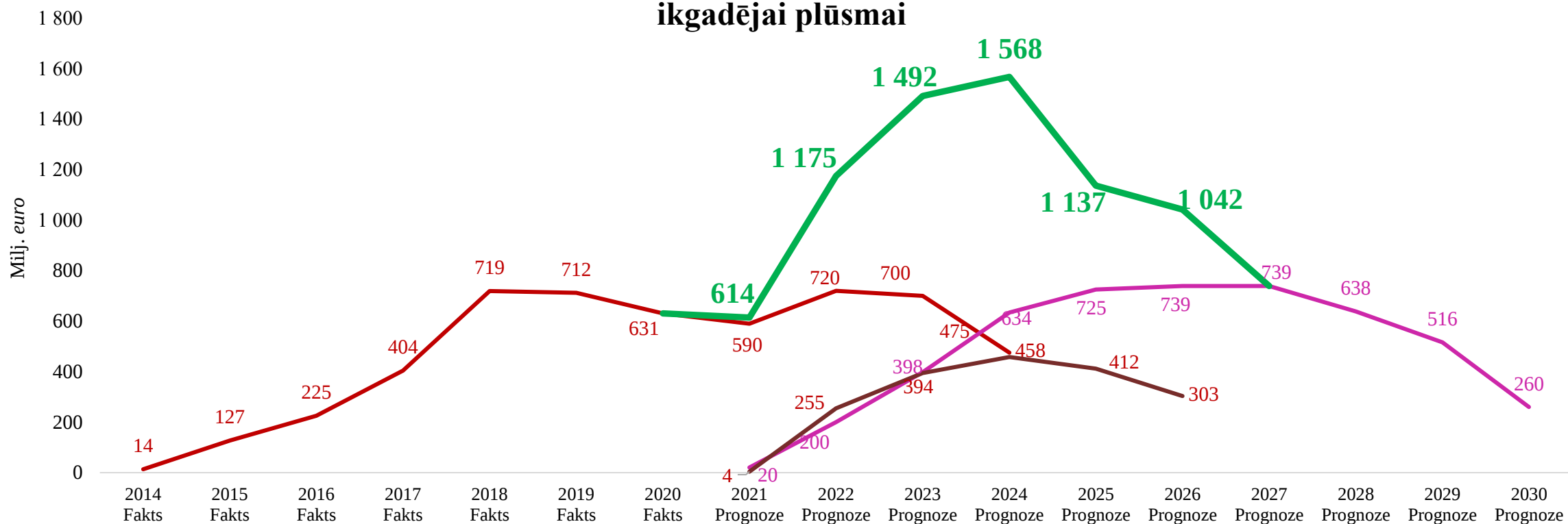
- Pārējie pamatlīdzekļi
- Intelektuāla īpašuma produkti
- Tehniskās iekārtas un mašīnas
- Ēkas, būves, celtnes

Finanšu ministrija

Sagaidāms straujš ES finansējuma pieaugums, pozitīvi ietekmējot investīciju plūsmu

Indikatīvās prognozes Atveseļošanas fonda, 2014-2020 un 2021-2027 ES fondu budžeta ikgadējai plūsmai

— 21.07.2021. 2014-2020 perioda budžeta plūsmas prognoze, t.sk. React-EU (288 milj. EUR), EUR. Kopā 5 318 milj. EUR

— 21.07.2021. N+3 izpildei nepieciešamā valsts budžeta izdevumu plūsmas prognoze 2021-2027 periodā, ja izdevumi tiek sākti jau perioda sākumā, EUR (Kopā 4 868 milj. EUR)

— 21.07.2021. Atveseļošanas fonda budžeta izdevumu plūsmas prognoze garantētā finansējuma ietvaros (1 826 milj. euro)

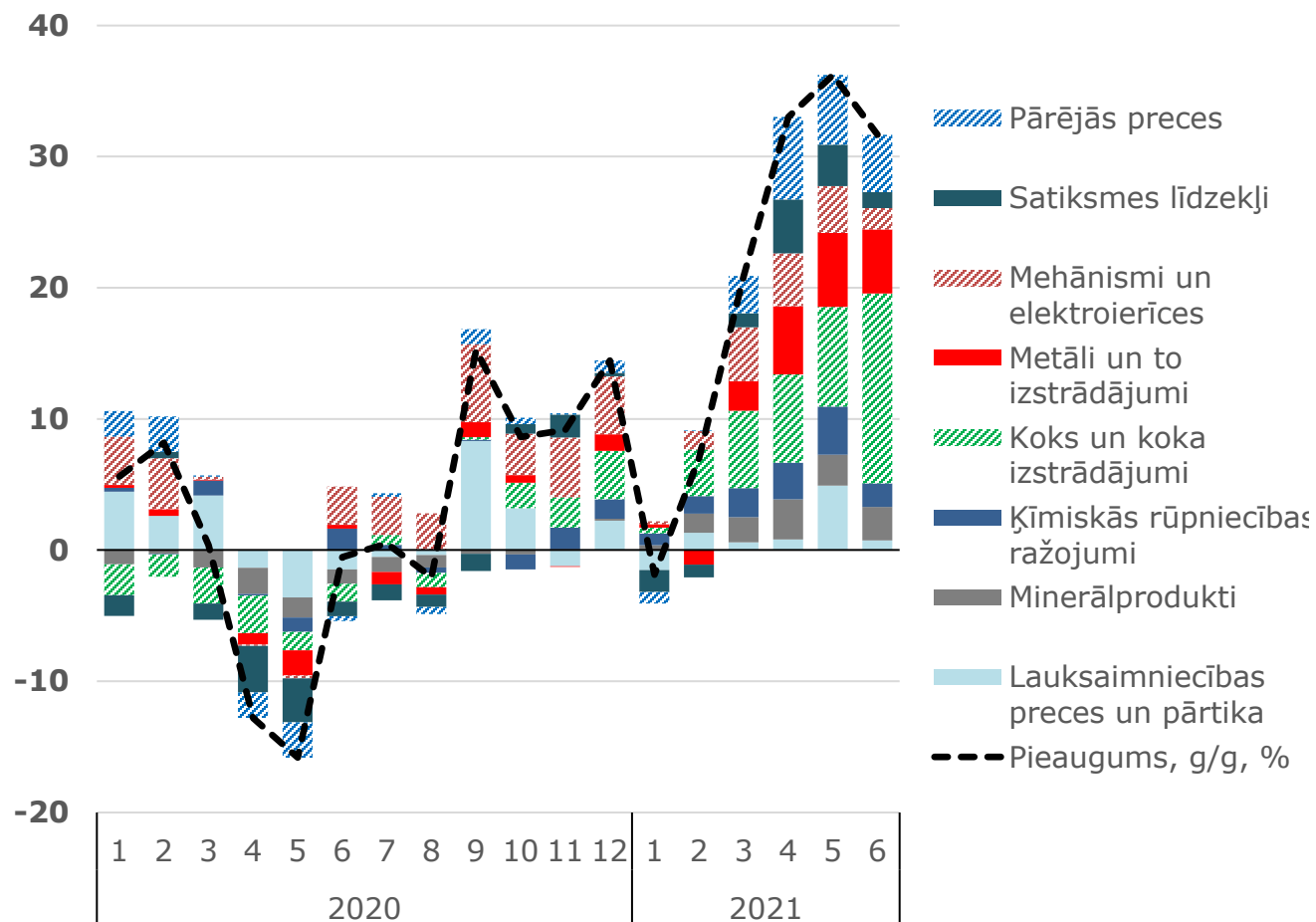
— 21.07.2021. prognoze AF un 2014-2020, 2021-2027 periodiem kopā

Finanšu ministrija

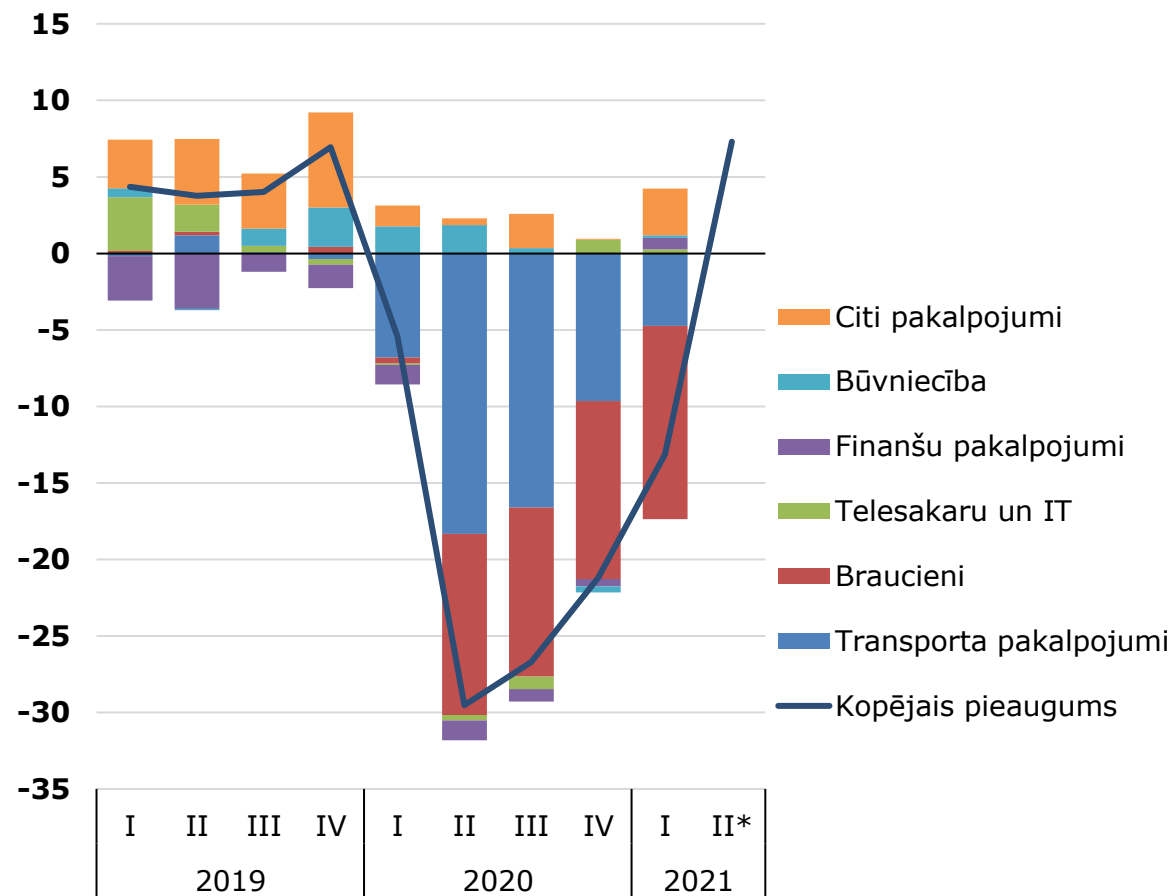
Preču eksportam gada pirmajā pusē straujš kāpums, pakalpojumu sektorā joprojām jūtama pandēmijas negatīvā ietekme

Latvijas preču eksports pa grupām, devumi (pp) un kopējais pieaugums (%)

Datu avots: CSP, Latvijas Banka

Latvijas pakalpojumu eksports pa grupām, devumi (pp) un kopējais pieaugums (%)

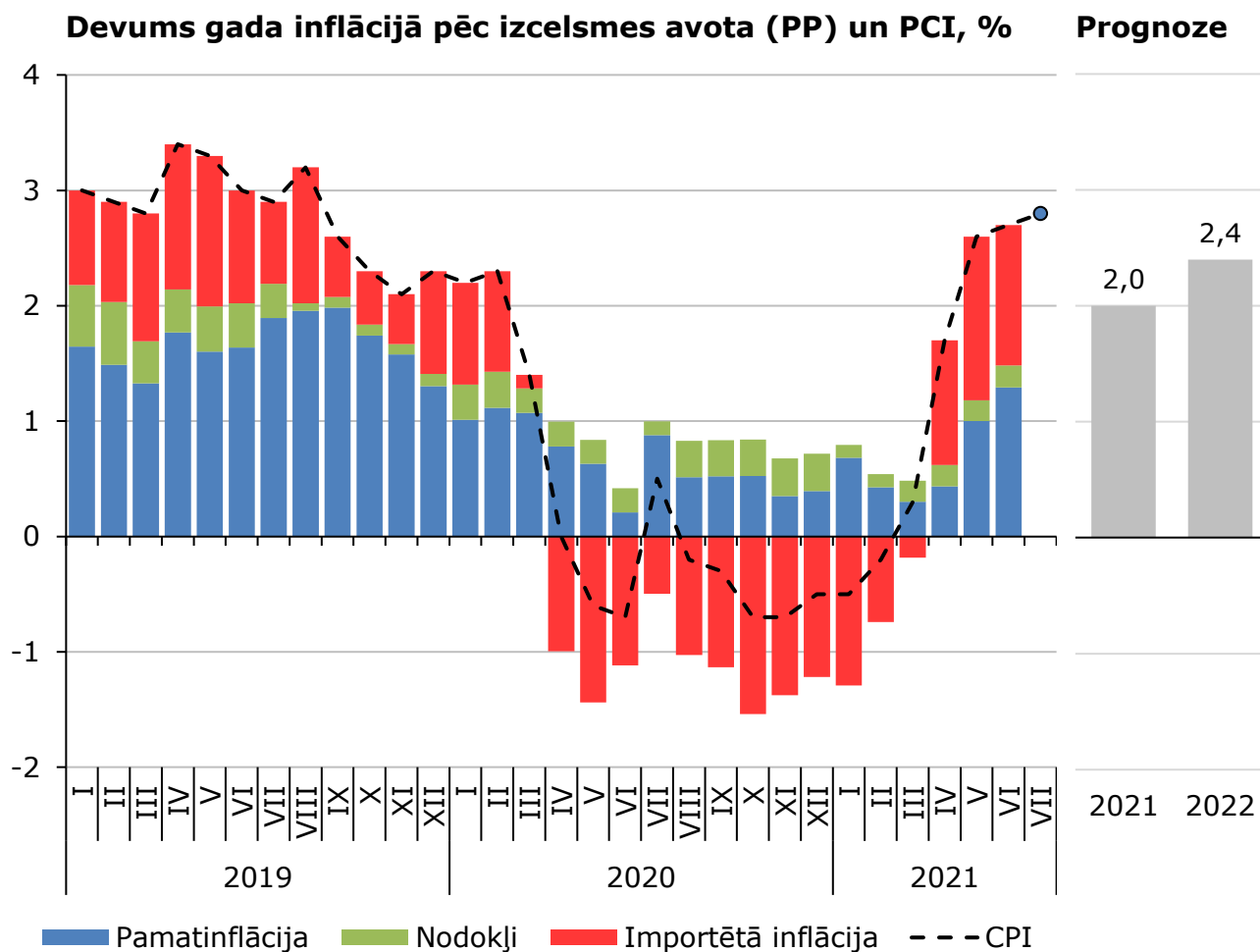

* aprīlis - maijs

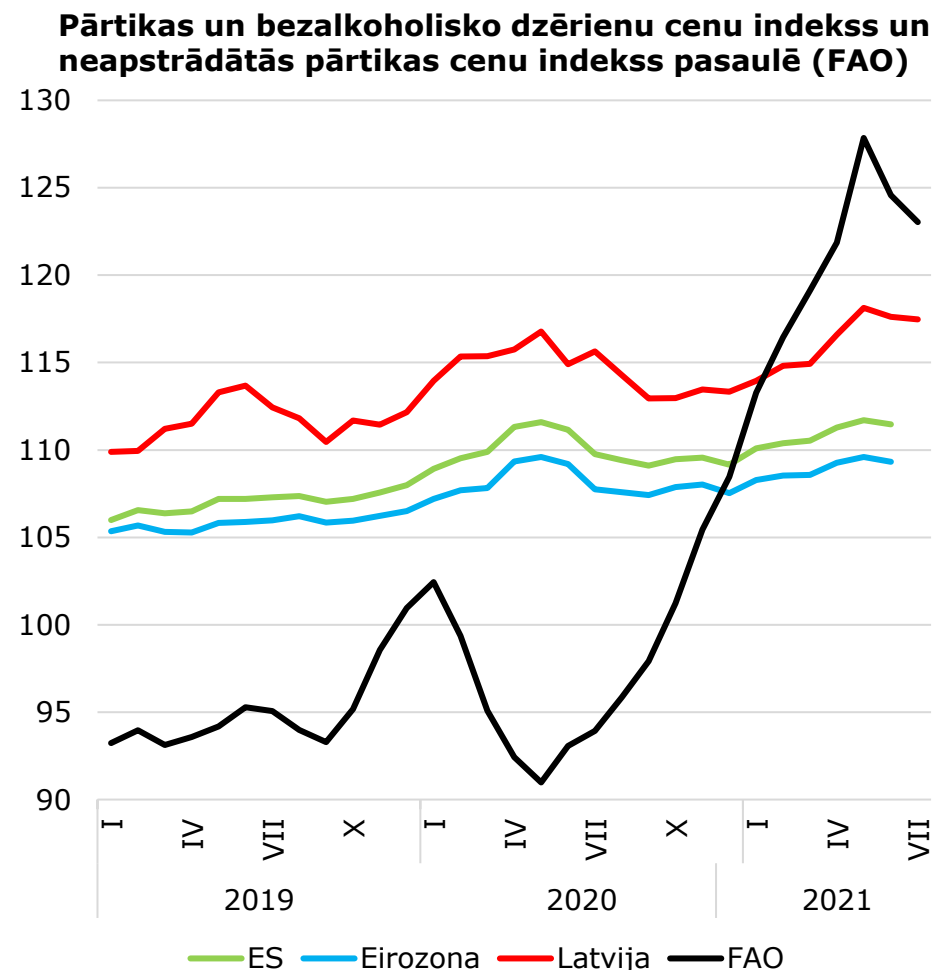

Finanšu ministrija

Globālais preču cenu spiediens ietekmēs inflāciju Latvijā

Datu avots: CSP, FAO, Eurostat, FM aprēķini

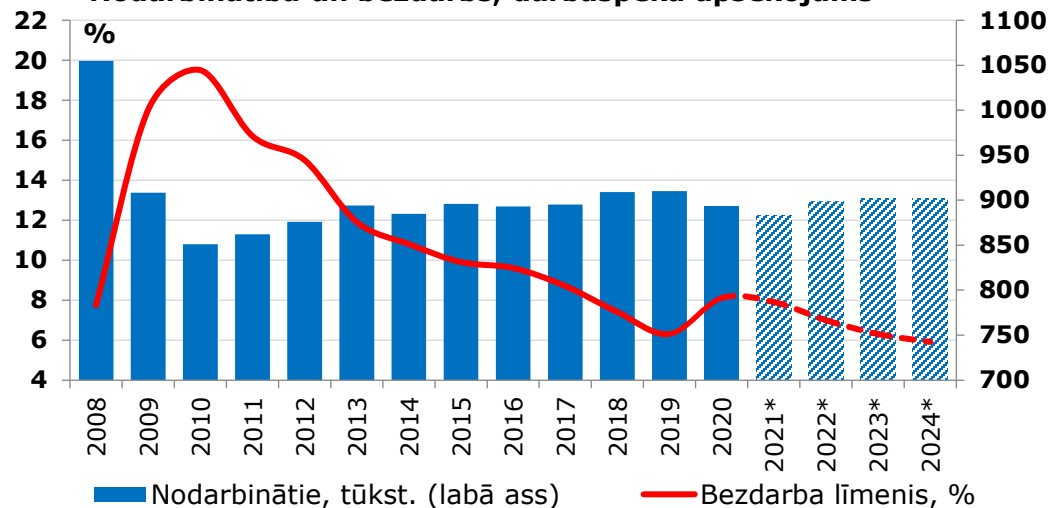

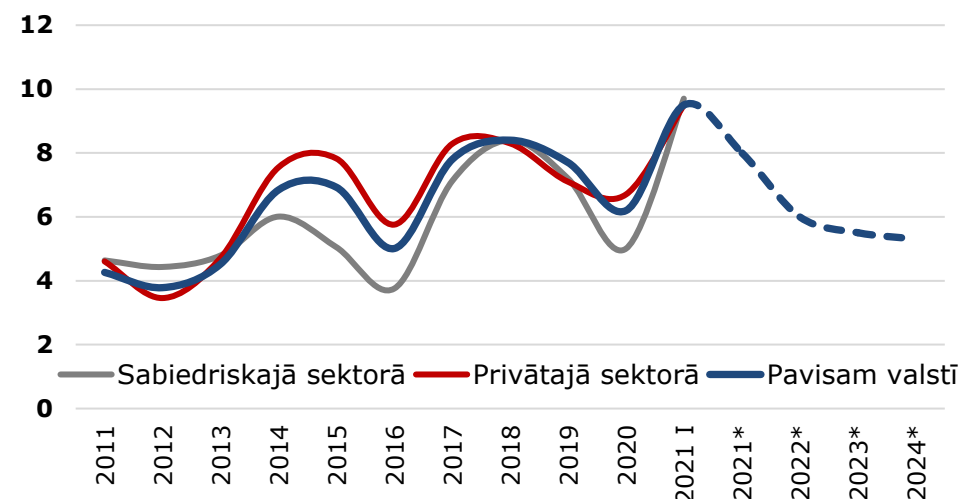
Finanšu ministrija

Bezdarba pieaugums Covid laikā bijis mērens, pateicoties nodarbinātības atbalstam

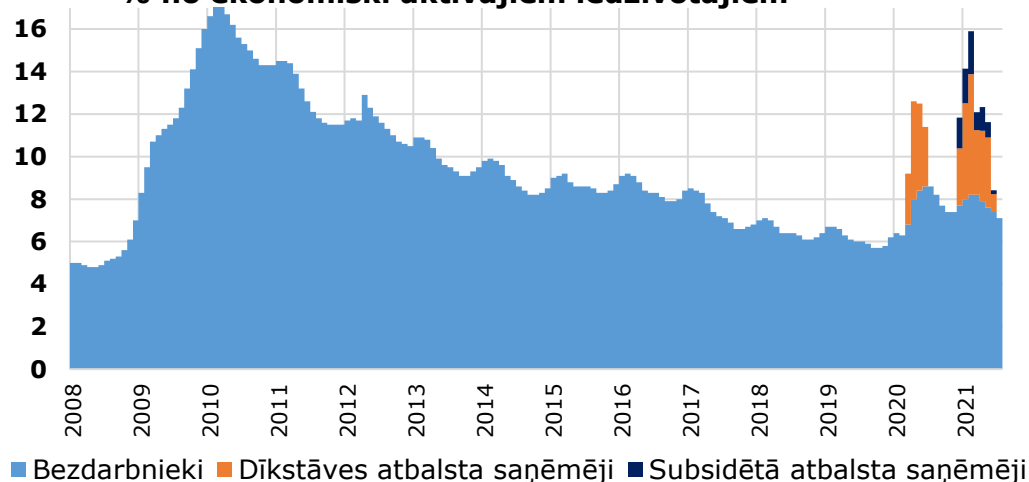
Nodarbinātība un bezdarbs, darbaspēka apsekojums

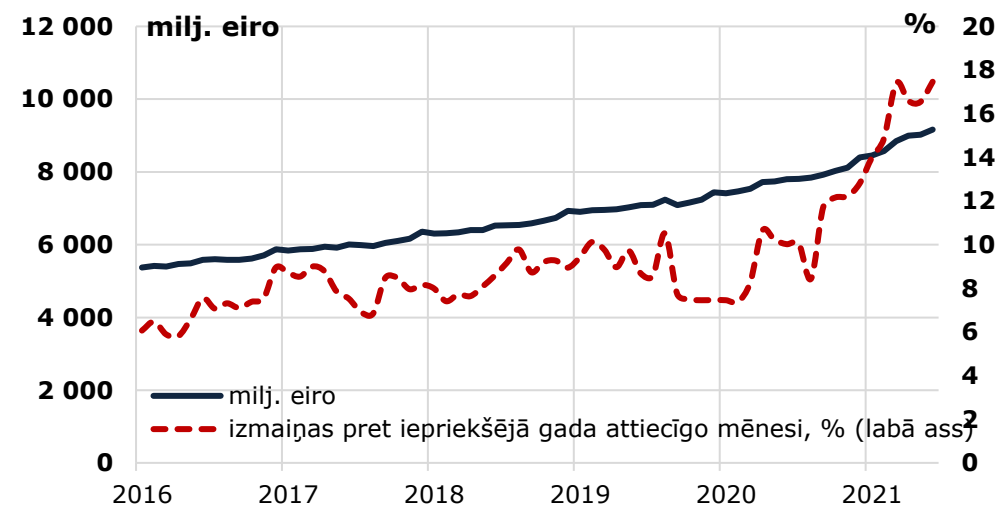
Vidējā bruto darba samaksa, izmaiņas % pret iepriekšējo gadu

Reģistrētie bezdarbnieki un atbalsta saņēmēji, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

Rezidentu mājsaimniecību noguldījumi komercbankās

Finanšu ministrija

Makroekonomiskās prognozes 2021-2024

(Jūnijs 2021)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. euro	24561	25360	26962	29143	30421	29334	31364	34022	36115	38033
pieaugums faktiskajās cenās, %	4,0	3,3	6,3	8,1	4,4	-3,6	6,9	8,5	6,2	5,3
pieaugums salīdzināmās cenās, %	4,0	2,4	3,3	4,0	2,0	-3,6	3,7	5,0	3,5	3,4
IKP deflators, izmaiņas %	0,0	0,9	3,0	3,9	2,3	0,1	3,1	3,3	2,6	1,9
PCI (vidēji gadā), %	0,2	0,2	2,9	2,6	2,8	0,2	2,0	2,4	2,2	2,0
Tautsaimniecībā nodarbināto mēn. vid. bruto darba samaksa, euro	818	859	926	1004	1076	1143	1234	1309	1380	1454
pieaugums faktiskajās cenās, %	6,9	5,0	7,8	8,4	7,2	6,2	8,0	6,0	5,5	5,3
pieaugums salīdzināmās cenās, %	6,8	4,8	4,7	5,7	4,2	6,0	5,9	3,5	3,2	3,2
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju (atbilstoši darbaspēka apsekojumiem)	896	893	895	909	910	893	883	899	902	902
pieaugums, %	1,3	-0,3	0,2	1,6	0,1	-1,9	-1,1	1,8	0,3	0,0
Bezdarba līmenis (gada vidējais), % no ekon. aktīviem iedzīv.	9,9	9,6	8,7	7,4	6,3	8,1	7,9	7,0	6,3	5,9

Datu avots: CSP, FM

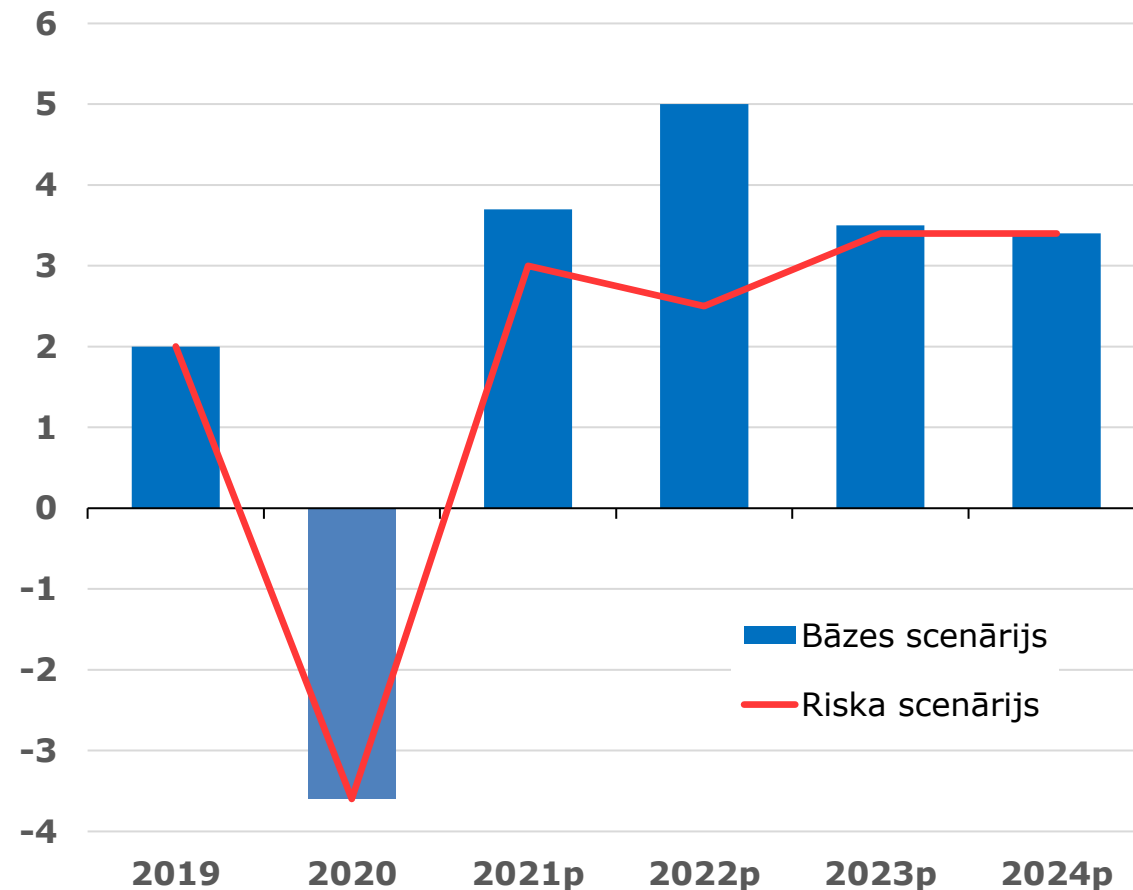

Finanšu ministrija

Covid 3.viļņa scenārijs

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
IKP	Fakts		Bāzes scenārijs			
faktiskajās cenās, milj. euro	30421	29334	31364	34022	36115	38033
reālais pieaugums, %	2,0	-3,6	3,7	5,0	3,5	3,4
IKP	Fakts		Riska scenārijs			
faktiskajās cenās, milj. euro	30421	29334	31154	32995	35018	36876
reālais pieaugums, %	2,0	-3,6	3,0	2,5	3,4	3,4
IKP	Fakts		Starpība			
faktiskajās cenās, milj. euro	0	0	-210	-1026	-1098	-1156
reālais pieaugums, %	0,0	0,0	-0,7	-2,5	0,0	0,0

IKP reāla pieauguma tempi, %

Finanšu ministrija

Prognožu pieņēmumi

Bāzes scenārijs

- Ārējās vides prognozes balstās uz EK pavasara prognozēm
- Vakcinācija sasniegs savu plānoto mērķi atbilstoši 28.01 MK plānam
- 2.pusgadā nebūs jaunu ierobežojumu, jo Covid 3.vilnis būs nenozīmīgs
- Ekonomikas atbalsta pasākumi būs plānotajā līmenī
- ES fondu finansējums, kā arī RailBaltica projekts tiks īstenots pēc plāna, kas nozīmēs attiecīgajās nozarēs arī investīcijas

Riska scenārijs

- 2021.g. oktobrī tiek ieviesti ierobežojumi un saglabājas līdz 2022.g. 1.cet. ieskaitot. Pieņemam, ka nav 4.vilnis
- Privātā patēriņa kritums samazina ekonomisko aktivitāti līdz 2020.g. beigu līmenim; izaugsme atsākas 2022.g. vasarā
- Valdība turpina atbalstīt nozares, kas vēl joprojām izjūt ierobežojumus, un palielina izdevumus medicīnai, t.sk. rehabilitācijai
- Investīcijas nemazinās, ko balsta ES fondi un ANM atbalsts, un plāni tiek realizēti

Finanšu ministrija

Prognožu riski

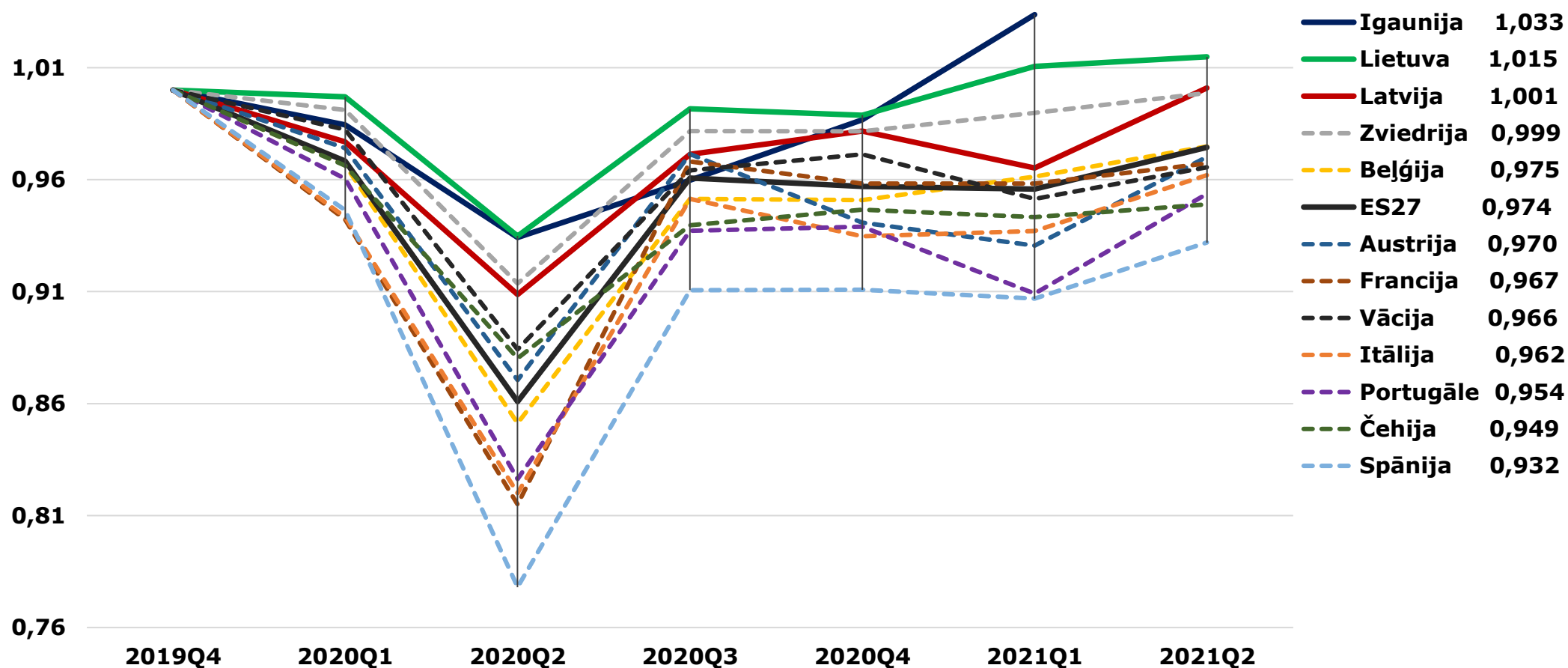
- Covid-19 trešais vilnis rudenī un jauni ierobežojumi nozaru darbībā
 - Kapacitātes trūkums būvniecības nozarē, kas izraisa strauju cenu kāpumu
 - Ēnu ekonomikas pieaugums krīzes ietekmē
-
- + Ekonomikas izaugsme pasaulē un Latvijas tirdzniecības partnervalstīs atjaunojas straujāk nekā prognozēts
 - + Straujāks privātā patēriņa kāpums, ko savukārt ietekmēs mājsaimniecību uzkrājumu pieaugums

Finanšu ministrija

Baltijas valstis kā pirmās ES šā gada otrajā ceturksnī jau pārsniegušas pirmskrīzes līmeni

ES valstu IKP, salīdzināmās cenas, indekss 2019Q4=1

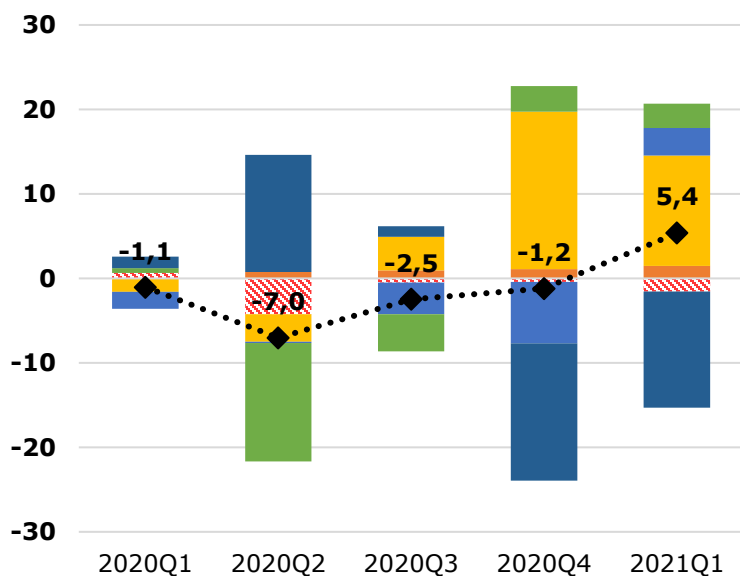

Finanšu ministrija

Latvijā Covid krīze smagāk skārusi privāto patēriņu, Igaunijā un Lietuvā straujāks investīciju pieaugums

Devums IKP pieaugumā, izlietojuma puses komponentes, procentpunkti

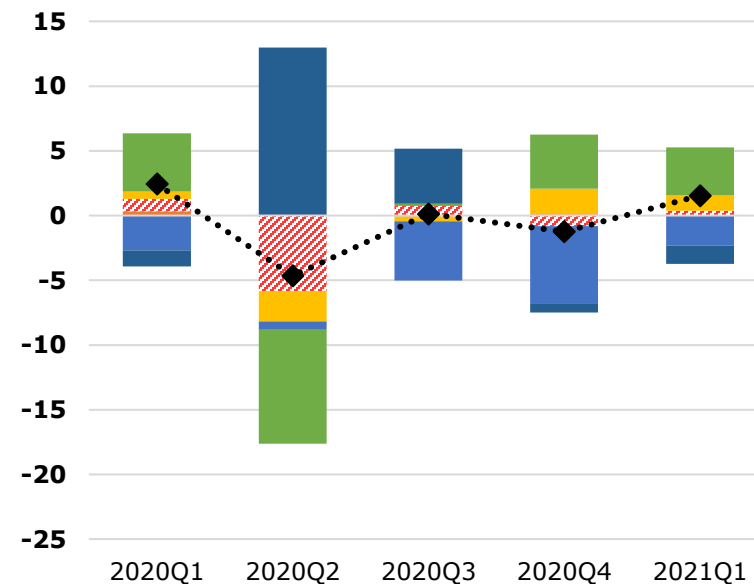
Igaunija

Latvija

Lietuva

Sab patēriņš Privātais patēriņš Investīcijas Krājumu izmaiņas Eksports Imports ♦♦♦ IKP

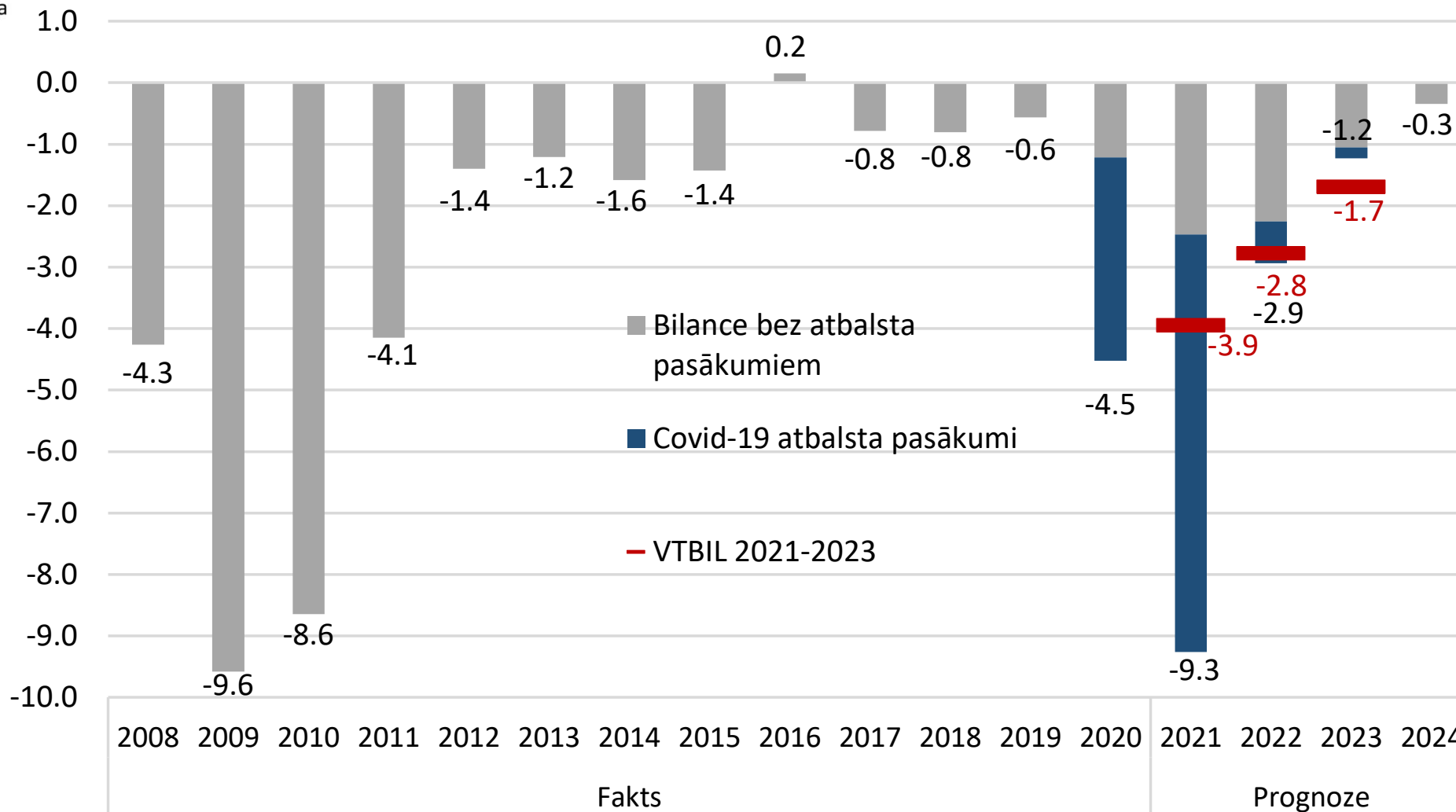
Finanšu ministrija

VISPĀRĒJĀS VALDĪBAS BUDŽETA BILANCE UN PARĀDS PIE NEMAINĪGAS POLITIKAS 2021.-2024.GADĀ

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības budžeta bilance pie nemainīgas politikas, % no IKP

Vispārējās valdības budžeta bilance sektoru sadalījumā, milj. eiro

Finanšu r

Eiropas kontu sistēma
(Visp.valdības budžets)

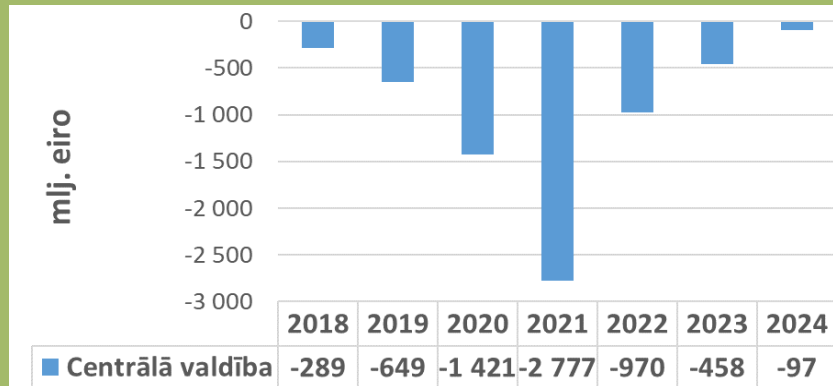
Nacionālā sistēma
(Kopbudžets)

Vispārējā valdība

2019	-172
2020	-1 327
2021	-2 903

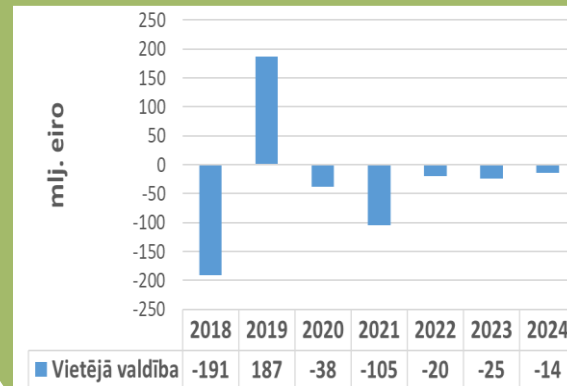
Centrālā valdība

t.sk. valsts komersanti¹

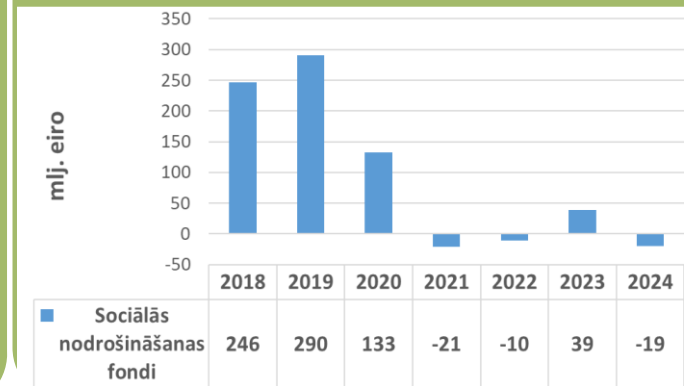

Vietējā valdība

t.sk. pašvaldību komersanti¹

Sociālās nodrošināšanas fondi

Valsts pamatbudžets

2018	-302
2019	-485
2020	-1 242
2021	-2 729
2022	-1 304
2023	-212
2024	-96

Atvasināto personu budžeti²

2018	35
2019	18
2020	17
2021	12
2022	-27
2023	-38
2024	-38

Pašvaldību budžeti

2018	-151
2019	51
2020	-39
2021	-116
2022	-66
2023	-41
2024	-27

Valsts speciālais budžets

2018	202
2019	300
2020	115
2021	-114
2022	20
2023	87
2024	19

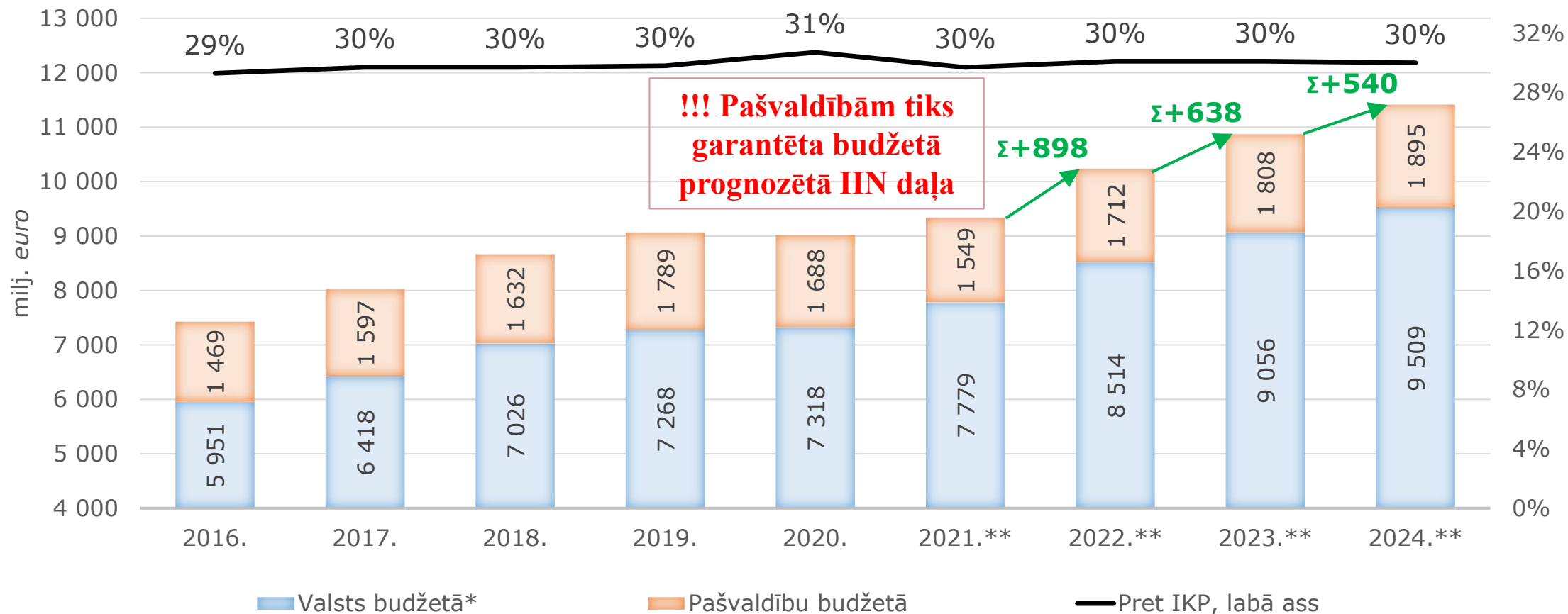
¹ valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības, ko atlasa atbilstoši EKS kritērijiem: pamatā slimnīcas, transporta nozares uzņēmumi u.c.

² no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu budžeti: pamatā augstskolas, zinātniskie institūti u.c.

Finanšu ministrija

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi 2022.-2024.gadā tiek prognozēti atbilstoši Latvijas tautsaimniecības attīstības tempiem, un īpatsvars IKP tiek prognozēts relatīvi stabilā līmenī

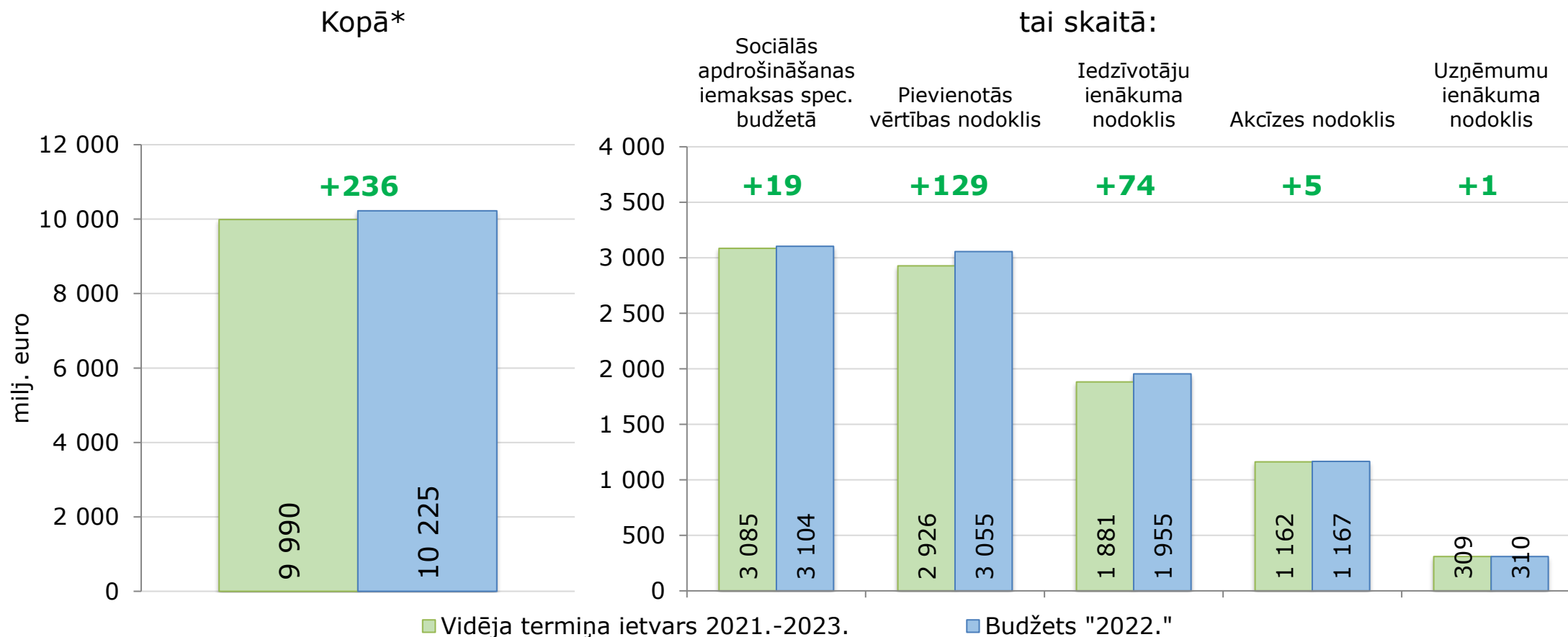
* neieskaitot VSAOI iemaksas 2. un 3.pensiju līmenī;

** prognoze (neietver nesadalītos nodokļu ieņēmumus vienotajā nodokļu kontā).

Finanšu ministrija

2022.gada kopbudžeta nodokļu ieņēmumu prognozes salīdzinājumā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru ir palielinātas par 2,4%

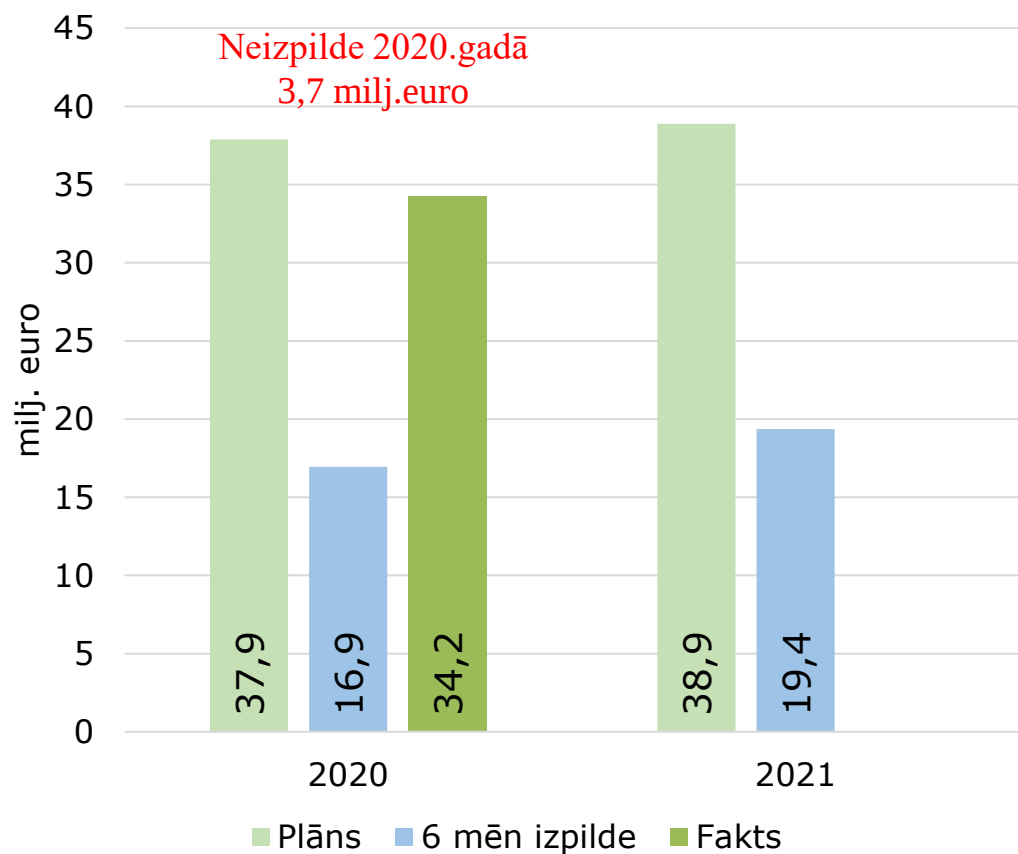
* neieskaitot VSAOI iemaksas 2. un 3.pensiju līmenī.

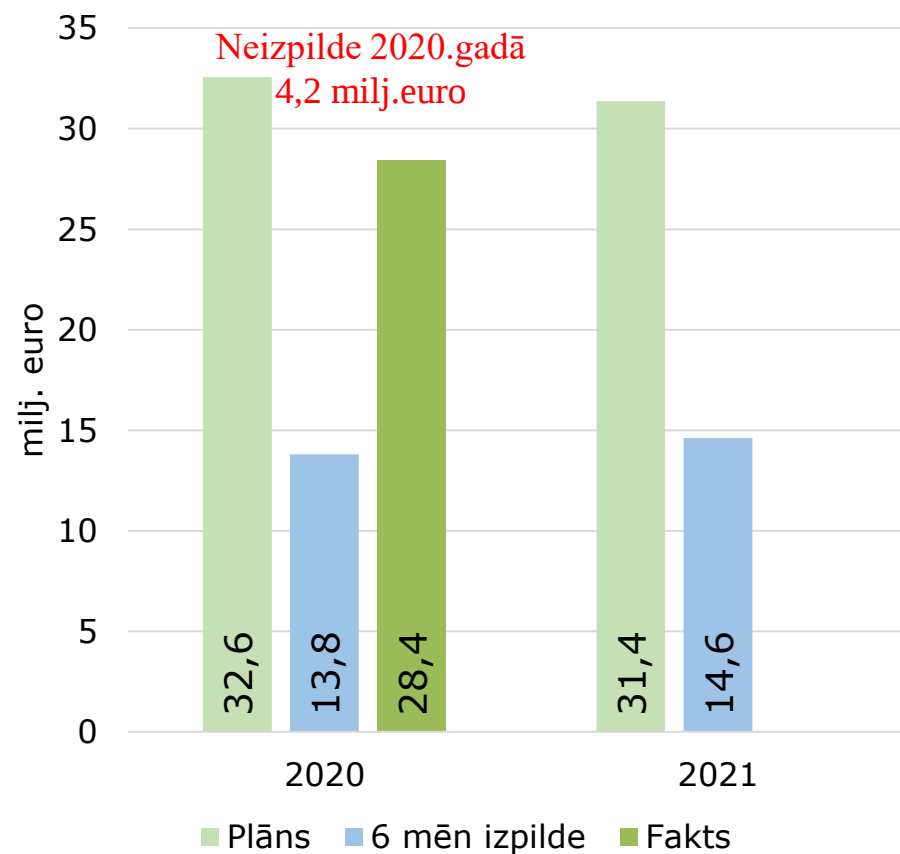
Finanšu ministrija

Atsevišķi nodokļi un nodevas nesasniedz plānoto, nenodrošinot izdevumu segumu

Dabas resursu nodoklis

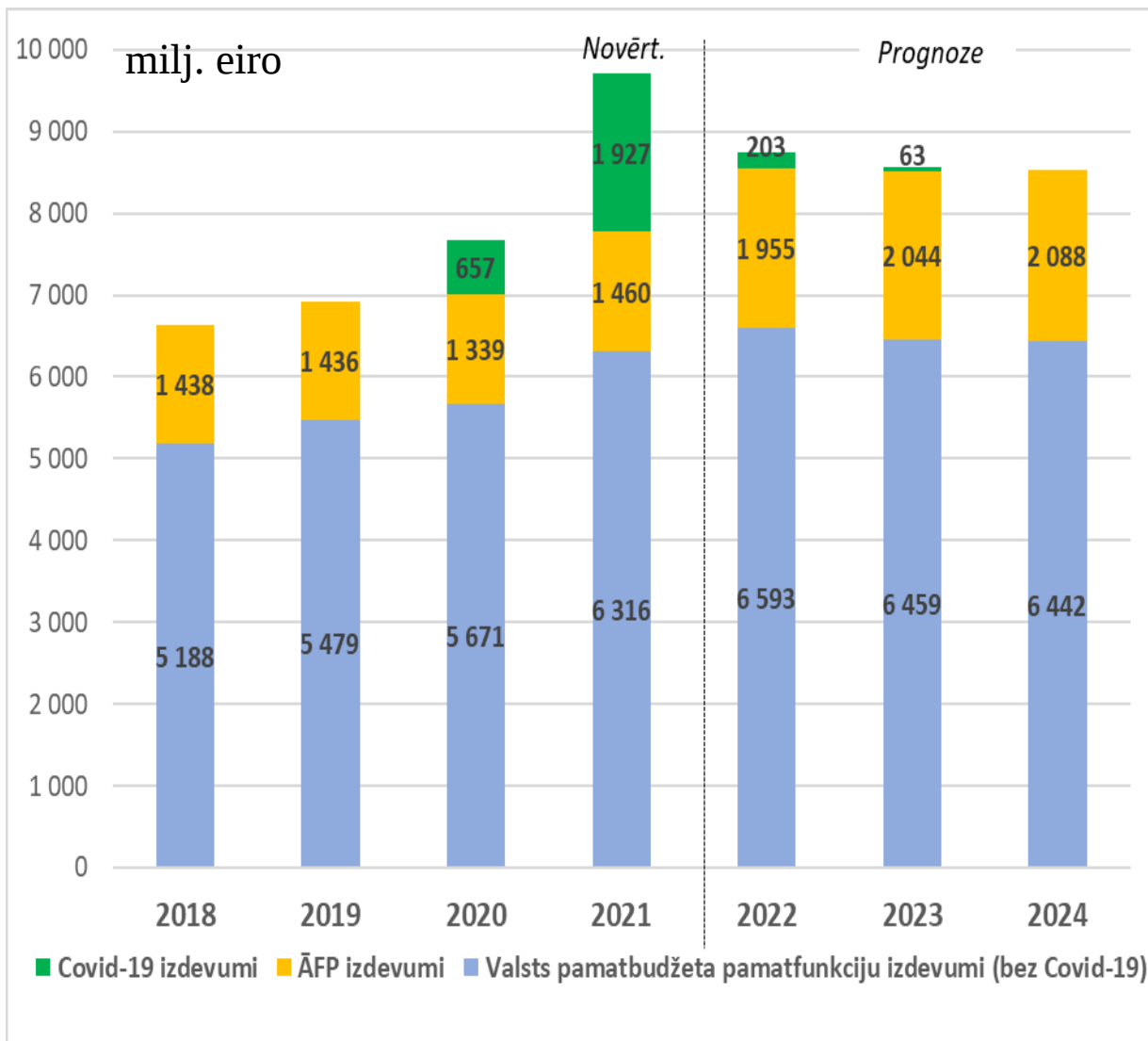
Autoceļu lietošanas nodeva

Finanšu ministrija

Šogad nozīmīgs valsts pamatbudžeta izdevumu pieaugums pamatfunkcijās arī bez Covid-19 atbalsta, pieaugums plānots arī 2022.gadā

Izdevumu pieaugumu pamatfunkcijām (bez Covid-19 atbalsta) salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nosaka:

2021.gadā

- Izdevumi minimālo pensiju, GMI u.c. pabalstu palielināšanai, izpildot ST spriedumus;
- Atlīdzības palielināšana ārstniecības personām, pedagogiem;
- Lielāki izdevumi aizsardzībai, lai nodrošinātu atbilstošu īpatsvaru IKP;
- Lielākas iemaksas ES budžetā.

2022.gadā un vidējā termiņā

- Finansējums ģimenes valsts pabalsta palielināšanai.

Finanšu ministrija

2021.gadā valsts speciālā budžeta izdevumi pieaug straujāk nekā ieņēmumi, un turpina palielināties arī vidējā termiņā

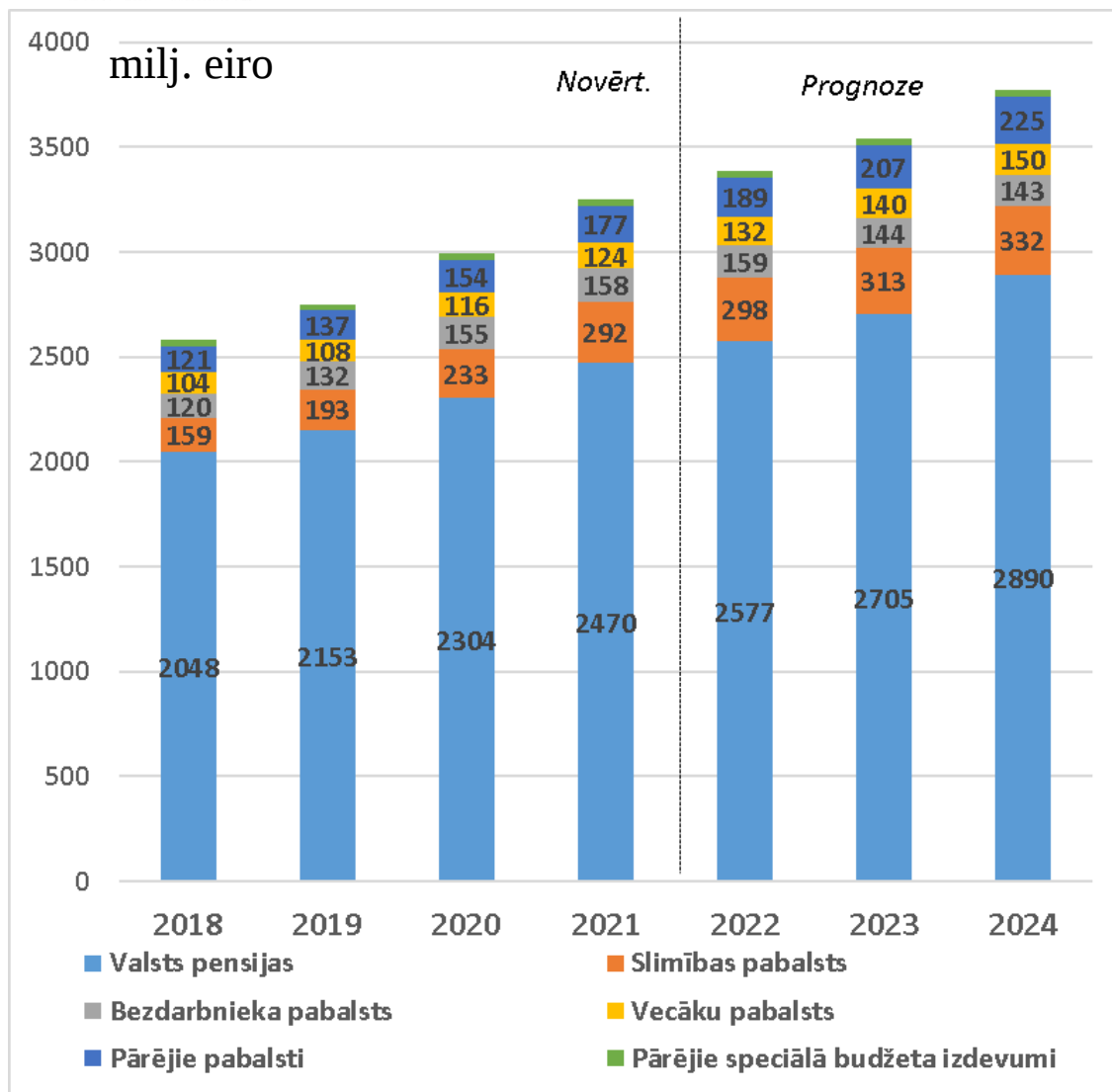
Izdevumu pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nosaka:

2021.gadā

- Nozīmīgs pieaugums izdevumiem slimības pabalstiem, ņemot vērā saņēmēju skaita pieaugumu, tai skaitā Covid dēļ;
- Lielāki izdevumi pensijām, ņemot vērā plānoto indeksāciju, kā arī lielākas minimālās pensijas atbilstoši ST lēmumam.

2022.gadā un vidējā termiņā

- Izdevumu pieaugums pensijām, palielinoties vidējam apmēram, ko ietekmē darba samaksas pieaugums un inflācija. Pensiju saņēmēju skaits pensionēšanās vecuma paaugstināšanas dēļ turpina sarukt līdz pat 2025.gadam;
- Ekonomikai atkopjoties, izdevumi bezdarbnieka pabalstiem vidējā termiņā samazinās;
- Mērenāks izdevumu pieaugums slimības pabalstiem, ik gadu nedaudz samazinoties saņēmēju skaitam.

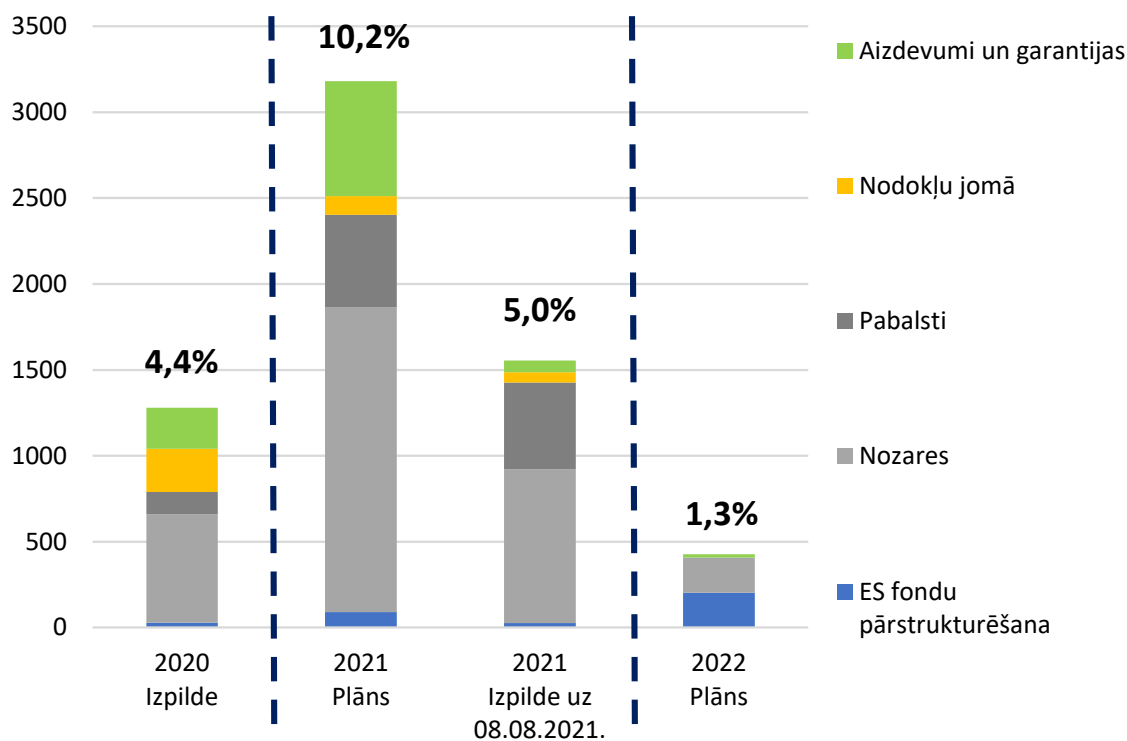

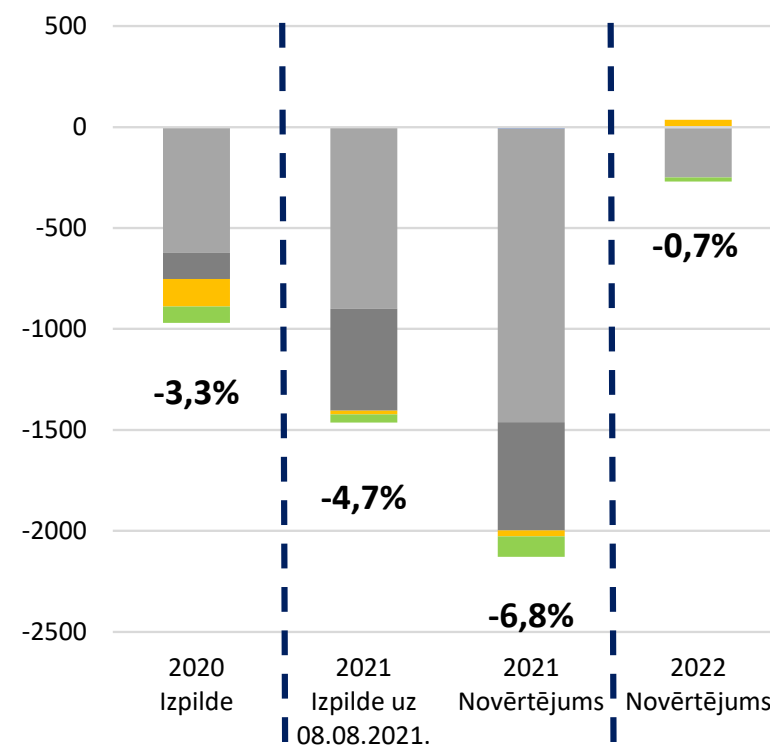
Finanšu ministrija

Valdības apstiprinātais atbalsts Covid-19 seku mazināšanai un tā ietekme uz budžeta bilanci

Kopējais atbalsts tautsaimniecībai,
milj. eiro un % no IKP

Atbalsta ietekme uz budžeta bilanci,
milj. eiro un % no IKP

Datu avots:

Izpilde 2020.-2021.gadā - FM novērtējums uz 08.08.2021, ņemot vērā VID, Altum, Valsts kases u.c. institūciju sniegto informāciju.

Plāns 2021.-2022.gadam - FM novērtējums, balstoties uz valdības lēmumiem līdz 10.08.2021 par apstiprināto atbalsta apjomu.

Finanšu ministrija

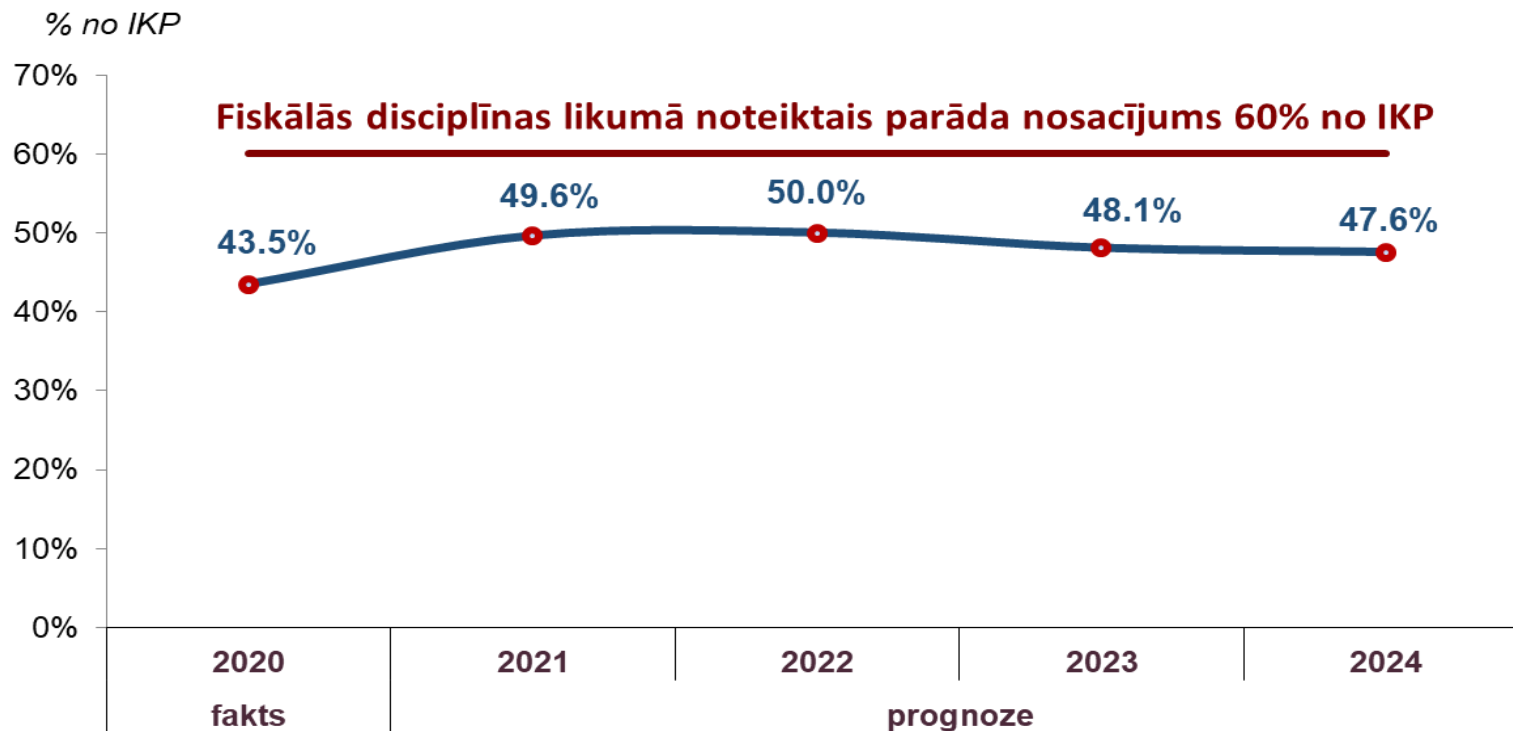
Vispārējās valdības komersantu bilances, milj. eiro

	2020	2021	2022	2023	2024
Vispārējās valdības komersanti	-6.1	-60.4	-42.2	-39.1	26.3
Izmaiņas pret SP		51.5	18.7	14.0	-2.4
Enerģijas publ. tirgotājs (EM)		0.8	8.8	8.6	-16.9
Izmaiņas pret SP		31.8	16.6	16.0	-5.2
FELM (EM)		7.8	-0.1	0.0	
Izmaiņas pret SP		6.8	-3.5	0.1	
Pasažieru vilciens (SM)		4.2	-57.3	-62.9	4.4
Izmaiņas pret SP		2.1	1.2	1.1	1.0
RAKUS (VM)		-13.9	3.2	4.8	5.0
Izmaiņas pret SP		7.0	-1.8	0.0	0.0
Rīgas satiksme (RD)		-44.2	7.6	2.6	22.7
Izmaiņas pret SP		1.1	1.9	-2.0	2.7
Pārējie		-15.1	-4.4	7.8	10.9
Izmaiņas pret SP		2.6	-1.6	-1.7	-1.8

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības parāds vidējā termiņā

Vispārējās valdības parāda prognožu salīdzinājums

% no IKP	fakts	prognoze			
	2020	2021	2022	2023	2024
Stabilitātes programmas (2021-2024) bāzes scenārijs	43.5%	48.9%	50.3%	48.8%	48.5%
Aktuālais bāzes scenārijs	43.5%	49.6%	50.0%	48.1%	47.6%
samazinājums (-)/pieaugums (+)*		0.7%	-0.3%	-0.7%	-0.9%

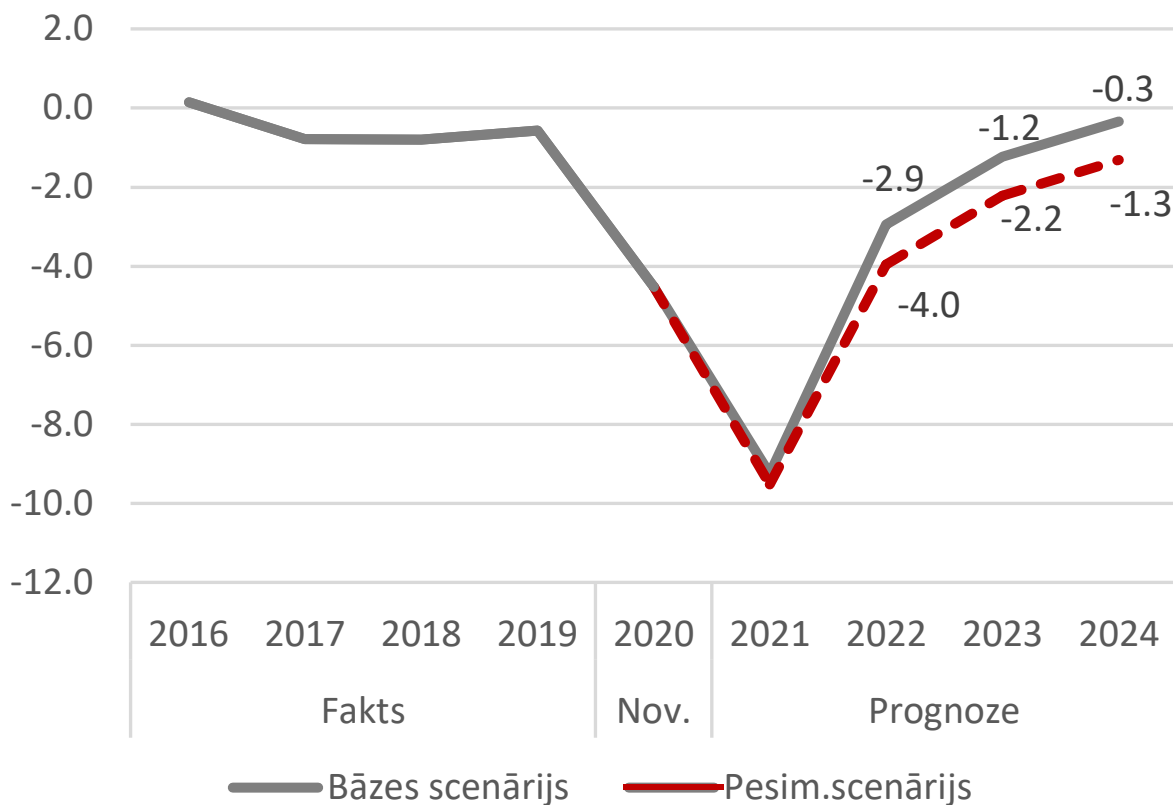
* salīdzinot ar Stabilitātes programmas (2021-2024) bāzes scenāriju

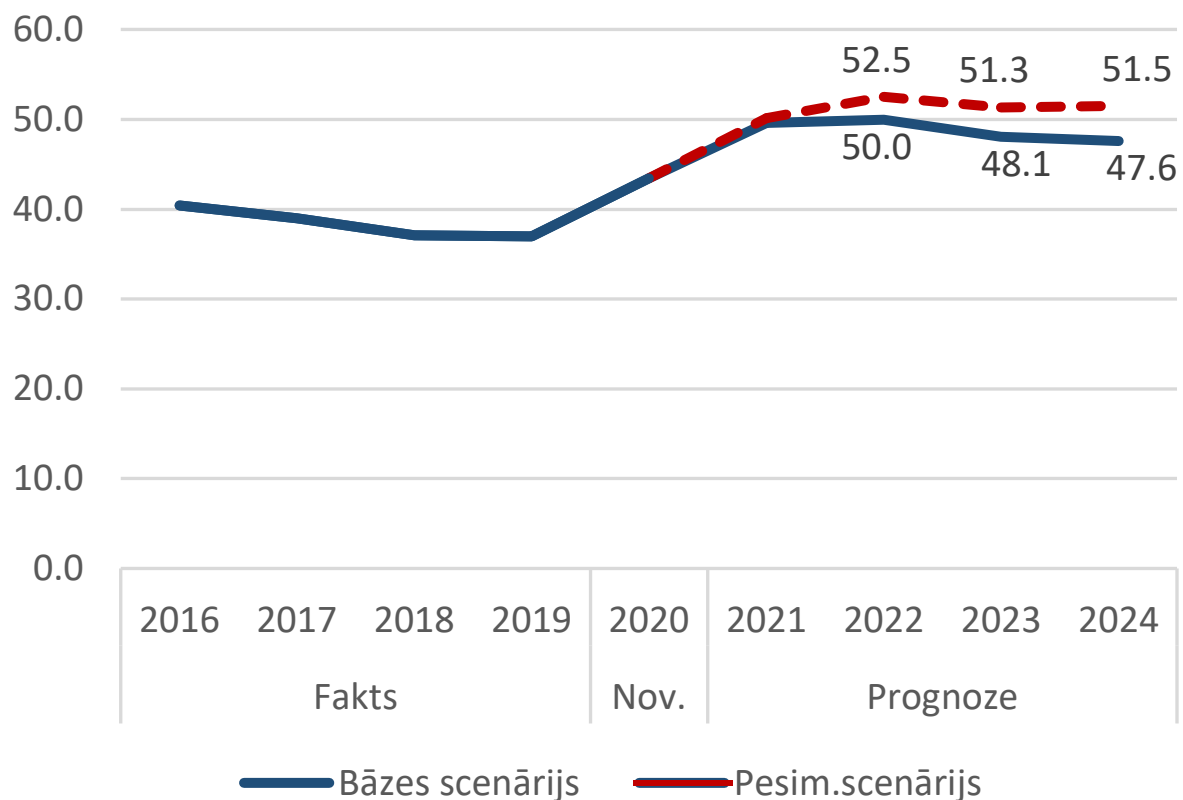
Finanšu ministrija

Fiskālie rādītāji pesimistiskajā jeb «Covid trešā viļņa» scenārijā salīdzinājumā ar bāzes scenāriju, % no IKP

Vispārējās valdības budžeta balance

Vispārējās valdības parāds

Finanšu ministrija

FISKĀLO POLITIKU IETEKMĒJOŠIE APSTĀKĻI

Finanšu ministrija

2022.gadā vispārējā izņēmuma klauzula atšķiras no 2021. gada...

Nemot vērā Eiropas Komisijas paziņojumu par vispārējās izņēmuma klauzulas saglabāšanu 2022. gadā un to, ka EK 2021. gada 2. jūnija fiskālās politikas rekomendācijas atšķirībā no iepriekšējā gada sniedz **izvērstus nosacījumus**, Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 33. pants atbilstoši ir papildināts ar jaunu otro daļu (grozījumi stājās spēkā 20.06.2021) :

33. pants. (1) 2020. un 2021. gadā netiek piemēroti Fiskālās disciplīnas likuma 7. panta trešās daļas, 9. panta un 12. panta trešās daļas nosacījumi.

(2) Izstrādājot likumprojektu "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam" un likumprojektu "Par valsts budžetu 2022. gadam" un izpildot minētos likumus, netiek piemēroti Fiskālās disciplīnas likuma 7. panta trešās daļas un 9., 10. un 13. panta nosacījumi, bet tiek piemēroti saskaņā ar Padomes 1997. gada 7. jūlija regulas (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu 5. panta otro daļu izdotā atzinuma nosacījumi.

Finanšu ministrija

...atšķirība ir tajā, ka 2022. gada fiskālās politikas rekomendācija ir detalizētāka un izdala 3 politikas - politiku attiecībā uz kārtējiem izdevumiem, investīcijām un covid-19 ārkārtas pasākumiem

- 1) Kārtējie izdevumi. Ir jākontrolē nacionāli finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums. EK nacionāli finansētos primāros kārtējos izdevumus definē kā vispārējās valdības budžeta izdevumus, no kuriem atskaitīti parāda apkalpošanas izdevumi, kapitālie izdevumi, kārtējie ES fondu izdevumi (ES budžeta daļa), kā arī Covid-19 ārkārtas atbalsta izdevumi. Savukārt pieļaujamais izdevumu pieaugums kārtējā gadā tiek noteikts balstoties uz iepriekšējā gada kārtējo izdevumu apmēru, kas ņem vērā par 10 gadu vidējā potenciālā IKP pieaugumu, IKP deflatoru un diskrecionāros ieņēmumu pasākumus;
- 2) Covid-19 atbalsta pasākumi. Covid-19 ārkārtas vienreizējie pasākumi ir finansējami uz deficīta pieauguma rēķina atbilstoši nepieciešamībai **bez kvantitatīva ierobežojuma**;
- 3) Investīcijas. Nacionāli finansēto investīciju apjomu 2022. gadā **ir jāsaglabā 2021. gada apjomā**. Faktiski nav noteikti ierobežojumi šī apjoma palielināšanai virs 2021. gada līmeņa, ja vien tie ir vienreizēji projekti, kas tiek pabeigti vidējā termiņā.

Finanšu ministrija

Tomēr ir liela nenoteiktība par 2023. gadu un turpmākajiem gadiem, kas sarežģī vidēja termiņa budžeta plānošanu

Vispārējās izņēmuma klauzula ar augstu varbūtību tiks atcelta 2023. gadā, bet saglabājas neskaidrība par to, kāda būs deficīta samazināšanas trajektorija un vai Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumi līdz tam laikam netiks grozīti.

Finanšu ministrija

Šādos apstākļos, kad deficīta samazināšanas trajektorija vidējā termiņā normatīvajā regulējumā nav noteikta, budžeta izstrādē par būtiskāko fiskālo rādītāju kļūst valsts parāds, kas jau pie nemainīgas politikas sasniedz 50% no IKP

	2021	2022	2023	2024
Valsts budžeta bilanču prognozes 2021-2024 pie nemainīgas politikas				
IKP, milj.EUR	31 364	34 022	36 115	38 033
Valsts budžeta balance (pēc naudas plūsmas met.), milj.EUR	-2 842	-1 285	-125	-77
<i>Valsts budžeta balance, % no IKP</i>	-9.1%	-3.8%	-0.3%	-0.2%
Vispārējās valdības parāda prognoze*, milj.EUR	15 566	17 015	17 369	18 088
Vispārējās valdības parāda plānotais pieaugums pret iepriekšējo gadu, milj.EUR		1 449	354	720
<i>Vispārējās valdības parāda prognoze, % no IKP</i>	49.6%	50.0%	48.1%	47.6%

**ņemot vērā FM valsts budžeta balances prognozi, valsts parāda atmaksas grafiku, pieņemtos lēmumus par valsts atbalsta sniegšanu uzņēmumiem (ieguldījumi p/k), valsts aizdevumu prognozi u.c. plūsmas Valsts kases kontos*

Finanšu ministrija

Fiskālais scenārijs ar parādu «tuvu 50»

	50.9%	2021	2022	2023	2024
Vispārējās valdības parāds	milj.EUR	15 566	17 317	17 973	18 994
	% no IKP	49.6%	50.9%	49.8%	49.9%
Pieļaujamais parāda pieaugums attiecīgajā gadā līdz mērķim, milj.EUR			1 751		
t.sk. plānotais pieaugums pie nemainīgas politikas			1 449	354	720
Fiskālā telpa			302	302	302

Fiskālā telpa ietver: potenciālos papildus kārtējos izdevumus **valsts pamatbudžetā, speciālā budžetā, pašvaldību budžetos un pieklasificēto kapitālsabiedrību bilancēs**, kā arī potenciālos ieņēmumus samazinošos **nodokļu politikas** pasākumus

- (1) Fiskālā telpa **primāriem kārtējiem izdevumiem** 2022. gadā ir 302 MEUR, tai skaitā 256 MEUR pasākumiem ar bāzes efektu uz turpmākajiem gadiem. Fiskālā telpa tiek koriģēta atbilstoši ieņēmumu politikas iespējamām izmaiņām.
- (2) Papildus var atbalstīt **investīciju** projektus, kuru būtiskākā fiskālā ietekme ir 2022. gadā, bet mazākā ietekmes daļa ir 2023. un 2024. gadā.
- (3) COVID – 19 **ārkārtas** atbalsta pasākumus var īstenot atbilstoši nepieciešamībai

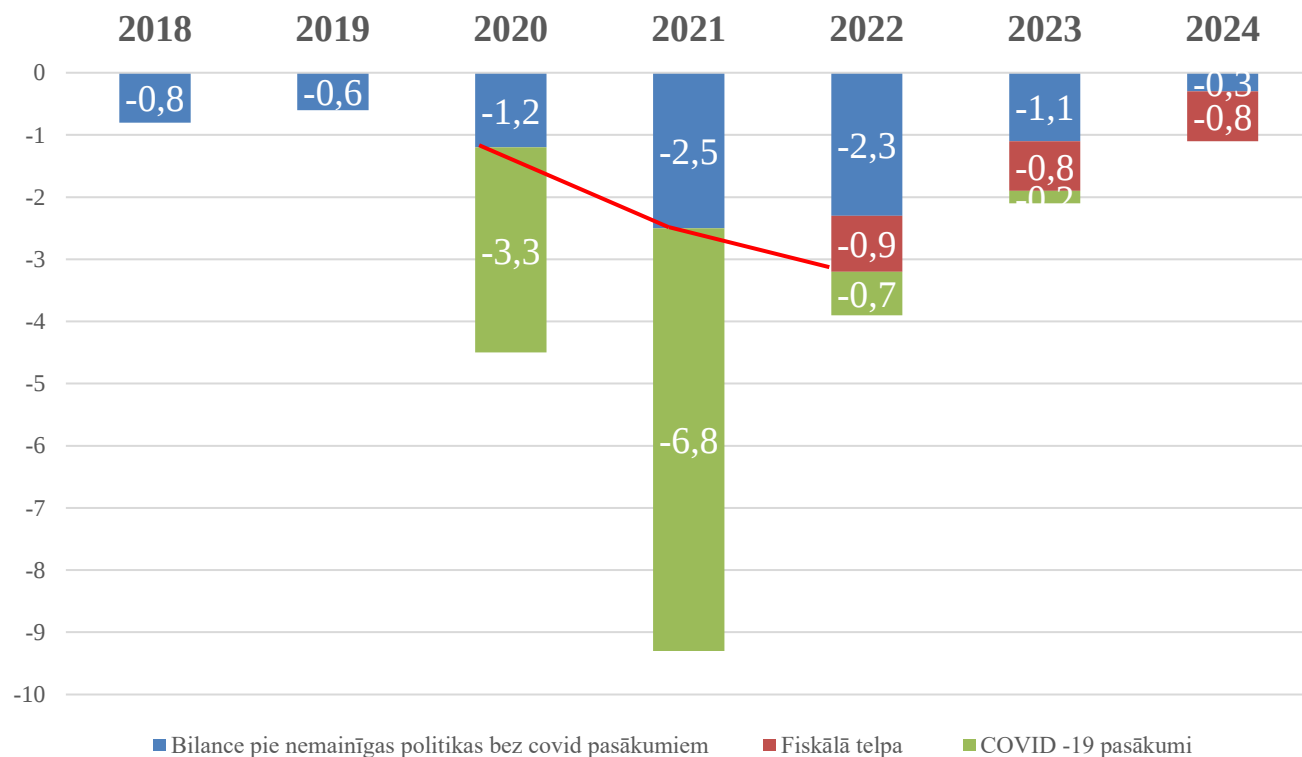
Scenārijs:

- (1) nodrošina, ka valsts parāda līmeni palielina virs 50,9% tikai tad, ja papildus aizņēmums ir investīcijām, vai arī nepieciešami papildus izdevumi trešajam vilnim.
- (2) Ir saskaņā ar ES fiskālo rekomendāciju.

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības budžeta balance, % no IKP

Scenārijs paredz, ka, pat izslēdzot covid pasākumus, vispārējās valdības budžeta deficīts 2020.-2022.gada periodā turpina augt, neraugoties uz ekonomikas pieaugumu. Papildus investīciju atbalsta gadījumā deficīta pieaugums būs vēl straujāks un valsts parāds pārsniegs 51% sliekšni.